

บทที่ ๑

บทบาทและความสำคัญของกำลังสำรอง

ตอนที่ ๑.๑ ประวัติความเป็นมาของระบบกำลังสำรองไทย

เรื่องที่ ๑.๑.๑ ประวัติความเป็นมาของระบบกำลังสำรองของไทย

การพิจารณาว่าประเทศใดมีศักยภาพมาก หรือน้อยเพียงใดจะพิจารณาได้จาก พลังอำนาจของชาติของประเทศนั้น ซึ่งประกอบไปด้วย พลังอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพลังอำนาจทางทหาร หรือที่เรียกว่า **“อำนาจการรบ”**

พลังอำนาจทางทหารหรือ อำนาจการรบ ประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการที่สำคัญประการหนึ่งคือ กำลังพล ซึ่งหมายรวมถึง กำลังประจำการ และกำลังสำรอง

กำลังสำรองเปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของกองทัพ เพราะเป็นส่วนค้ำจุนให้ กองทัพของชาติมีกำลังที่เข้มแข็งสดชื่น สามารถทำการรบได้ต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ชาติที่สามารถจัดระเบียบกำลังสำรองได้เรียบร้อยมีการฝึกซ้อมในยามปกติอย่างสม่ำเสมอจะสามารถเรียกกำลังสำรองมาใช้ประเทศชาติได้อย่างทันท่วงที ตัวอย่างที่เห็นเด่นชัด คือ สงครามระยะสั้นระหว่างอิสราเอล กับกลุ่มชาติอาหรับ เมื่อต้นเดือน มิ.ย.๒๕๑๐ อิสราเอล ซึ่งมีกำลังทหารประจำการน้อยกว่ากลุ่มชาติอาหรับมาก แต่สามารถขยายกำลังรบทางบกของตนจากกำลังพล ๕๐,๐๐๐ คน เป็น ๒๓๕,๐๐๐ คน ได้ภายในเวลา ๔๘ ชั่วโมง ซึ่งนับว่าเป็นการขยายกำลังรบได้เกือบ ๕ เท่า ภายในเวลาสั้นที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากอิสราเอลได้มีการวางระบบกำลังสำรองไว้อย่างดีเยี่ยมตั้งแต่ยามปกติ โดยทำการฝึกวิชาทหารให้กับประชาชนเมื่อเริ่มต้นเข้าสู่วัยหนุ่มสาวทุกคน จนมีความพร้อมที่จะต้องต่อสู้เพื่อป้องกันประเทศชาติได้ตลอดเวลา

ประเทศไทยของเรามีพลังในทางเศรษฐกิจจำกัด ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการผลิตและการบำรุงรักษายุทโธปกรณ์และพัสดุทางทหาร ดังนั้นการดำรงรักษากำลังทหารขนาดใหญ่ในยามปกติ จึงเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่าในยามปกติ แต่อย่างไรก็ตาม การมีกำลังทหารขนาดใหญ่ เพื่อพร้อมป้องกันเอกราชอธิปไตยของชาติในยามสงครามนั้นยังมีความจำเป็นอยู่และเป็นเรื่องของความมั่นคงของชาติ ดังนั้นผู้บริหารประเทศจึงจำเป็นต้องเลือกใช้นโยบายที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าว ให้ลุล่วงไปได้

การจัดวางระบบกำลังสำรองให้รัดกุมเสียตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้มีความพร้อมและสามารถออกปฏิบัติการรบได้ทันท่วงที ในยามสงคราม จึงเป็นทางออกทางเดียวที่เห็นได้ชัด การจัดวางระบบกำลังสำรองให้บรรลุผลดังกล่าว ก็ต้องมีการลงทุนเช่นเดียวกันแต่เป็นการลงทุนที่น้อยกว่าการลงทุนเพื่อจัดตั้งหน่วยกำลังประจำการ ให้มีจำนวนมาก พอที่จะป้องกันประเทศ ตั้งแต่ยามปกติ ด้วยความจำเป็นดังกล่าว ปัจจุบันกองทัพ จึงมีนโยบายที่จะลดการบรรจุกำลังประจำการลงและบรรจุกำลังพลสำรองเข้าทดแทนซึ่งเชื่อว่าจะสามารถสนองตอบต่อสถานะเศรษฐกิจ และสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

ประวัติความเป็นมาของระบบกำลังสำรองของไทย

ชนชาติไทยได้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันเผ่าพันธุ์ และประเทศชาติมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งจะเห็นได้จากการเตรียมทหารของไทยในสมัยต่าง ๆ ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็น ๕ สมัย ดังนี้.-

๑. สมัยก่อนกรุงสุโขทัย

หลักการจัดหาคคนในสมัยโบราณคือประเพณีว่า “ ชายฉกรรจ์ไทยต้องเป็นทหารทุกคน “ วิธีจัดหาคคนเข้าประจำหน่วยนั้น กำหนดเอาสกุลวงศ์เป็นหลัก ถ้าหัวหน้าสกุลวงศ์สังกัดหรือเป็นทหารหมู่ใด ลูกหลานต่อ ๆ มา ก็สังกัดอยู่ในหมู่นั้น ๆ ทำให้การควบคุมทหารแน่นแฟ้น แม้จำเป็นต้องอพยพจากถิ่นฐานที่เคยอยู่ในถิ่นฐานอยู่ใหม่ก็มีความผูกพันที่ต้องทำให้อพยพไปด้วยกัน ฉันทพอกับลูก ไม่อาจแยกจากกันได้ เมื่อใดตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ที่ใด หัวหน้าสกุลวงศ์ หรือผู้ที่มีคนนับถือมากก็จะได้เป็น “เจ้าหมู่” ควบคุมดูแลลูกหลานของตน เมื่อจำเป็นจะต้องทำการสู้รบกับข้าศึก ศัตรู เจ้าหมู่ก็จะรวบรวมคนได้ง่ายและรวดเร็ว เพราะต่างก็คุ้นหน้ากันอยู่แล้ว เพียงแต่เคาะเกราะ ตีกลอง ตามที่นัดหมายไว้ ลูกหมู่ก็จะแต่งตัวถืออาวุธมารวมกันที่ลานหน้าบ้านของเจ้าหมู่ครบทุกคน

๒. สมัยสุโขทัย

การจัดหาคกำลังคนเข้าประจำกองทัพคงถือเกณฑ์ว่า ในยามปกติบรรดาชายฉกรรจ์ในเขตราชอาณาจักรมีฐานะเป็นพลเรือน แต่เมื่อเกิดสงครามขึ้นต้องเปลี่ยนสภาพเป็นทหารเข้าประจำการในกองทัพหลวงตาม กรม กอง ที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งนี้ เพราะยังคงใช้ประเพณีเดิมที่ว่า “ชายฉกรรจ์ทุกคนต้องเป็นทหาร” ไม่เปลี่ยนแปลง

๓. สมัยกรุงศรีอยุธยา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยานี้ ได้จัดตั้งหน่วยที่มีหน้าที่เตรียมพลขึ้น คือ กรมพระสุรัสวดี มีหน้าที่ควบคุมการทหะเบียนพล คัดคนเข้าทำเนียบทหารหัวเมืองชั้นใน การเกณฑ์พลเมืองเข้าเป็นทหารในสมัยนี้ได้วางหลักใหญ่ไว้ว่า

“ชายไทยทุกคนไม่ว่าจะมีบรรดาศักดิ์ชั้นใด ต้องเป็นทหารทุกคน ” แต่ได้มีการยกเว้นให้แก่

- นักบวชทุกศาสนา ไม่ต้องเข้ารับการเกณฑ์
 - ชายต่างชาติเข้ามาค้าขายไม่ต้องเป็นทหาร แต่ต้องเสียเงินแทนค่าแรง สำหรับผู้ตั้ง
- ภูมิลำเนา ในพระนครเข้าเป็นทหารอาสาก็ได้ ส่วนลูกหลานต่างชาติที่เกิดจากแผ่นดินไทยต้องเกณฑ์ด้วย
- คนไทยที่เป็นทาส
 - เวลาในการรับราชการ เริ่มตั้งแต่อายุ ๑๘ ปี และปลดชราเมื่ออายุ ๖๐ ปี แต่ถ้าหาก

ผู้ใดมีลูกชายเป็นทหารครบ ๓ คนแล้ว ก็มีสิทธิ์ได้รับการปลดปล่อยก่อนกำหนด

" กรมพระสุรัสวดี " หรือ " กรมสุรัสวดี " จัดตั้งขึ้นรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ พ.ศ.๒๐๓๔-๒๐๓๕ กรมพระสุรัสวดีมีหน้าที่ จัดส่งเจ้าหน้าที่สัสดีไปประจำ ณ หัวเมืองต่าง ๆ เพื่อจ่ายเลข (สักตัวเลขที่ท้องแขนชายไทย) ขึ้นทะเบียนคนเป็น "ไพร่" ดังนั้น "กรมสุรัสวดี" จึงเป็นกรมใหญ่ ซึ่งมีฐานะคล้ายกระทรวง ควบคุมบัญชีไพร่พลทั่วประเทศ มีผู้บังคับบัญชา กรมคือ " พระสุรัสวดี " ขึ้นตรงต่อพระมหา กษัตริย์ กำกับเจ้าขุนมูลนาย

ทุกกรมกอง ทั้งฝ่ายกลาโหมและฝ่ายมหาดไทย ให้ต้องส่งบัญชียอดจำนวน "ไพร่" ในสังกัดพร้อมเลขทะเบียน ประจำตัวไพร่ให้ " กรมสุรัสวดี " ควบคุมในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบเกณฑ์ไพร่พลเพื่อจัดกองทัพ เมื่อต้องการกำลังพลเข้าทำศึกสงคราม

พระสุรัสวดี เป็นรูปเทวดานั่งบนฐานสูง มีผ้าทิพย์ห้อยหน้า พระหัตถ์ซ้ายถือพระขรรค์ พระหัตถ์ขวาถือสารบัญชไพร่พล มีพระนามว่า "พระสุรัสวดี" ปัจจุบันรูปแกะสลักลอยของ " พระสุรัสวดี " ซึ่งทำด้วยไม้ โดยช่างหลวงสมัยกรุงธนบุรี ยังคงเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติ หออาวุธ ตู้ ๒๙๕ หมายเลขวัตถุ ถ.๑-๑ ซึ่งกระทรวงกลาโหมจัดส่งไปให้เมื่อคราวก่อตั้งพิพิธภัณฑสถาน

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๕) ได้ปรับปรุงกิจการทหารเป็นแบบอย่างยุโรป ได้จัดตั้งกระทรวงกลาโหม และกระทรวง มหาดไทยขึ้น พร้อมได้ยกกรมสุรัสวดี ไปขึ้นกับกระทรวงกลาโหม เมื่อ พ.ศ.๒๔๓๙ และต่อมา พ.ศ.๒๔๔๑ ได้เปลี่ยนชื่อจาก "กรมสุรัสวดี" เป็น " กรมสัสดี "

- พ.ศ.๒๔๔๖ ได้ออกข้อบังคับลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ.๑๒๒
- พ.ศ.๒๔๔๘ ได้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ.๑๒๔
- พ.ศ.๒๔๗๙ ได้ตราพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๗๙

- พ.ศ.๒๔๘๐ ได้ยุบ กรมสัสดี ปรับโอนภารกิจให้ กรมเสมีนตรา กท.และ ให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบการเกณฑ์ทหาร
- พ.ศ.๒๔๙๗ ได้ตราพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ โดยให้ ร.ม.ว.กท. และ ร.ม.ว.มท. เป็นผู้รักษาการ พ.ร.บ. ฉบับนี้
- พ.ศ.๒๕๑๓ กองทัพบก ได้จัดตั้ง กรมการกำลังสำรองทหารบก ให้มีกองการสัสดี เป็นหน่วยรอง มีหน้าที่ควบคุมและจัดกำลังพลไปเป็นสัสดีจังหวัดและสัสดีอำเภอ
- พ.ศ.๒๕๑๖ ให้ กองทัพบก โดย กรมการกำลังสำรองทหารบก (กองการสัสดี) รับหน้าที่ การเกณฑ์ทหารประจำปี แทน กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.๒๕๔๔ ยุบรวม กรมการกำลังสำรองทหารบก กับ กรมการรักษาดินแดน เข้าด้วยกัน เป็น " หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง " เปลี่ยนชื่อใหม่ เป็น กองการสัสดี หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง เมื่อ ๑๐ ธ.ค.๔๕ โดยมีที่ตั้งหน่วยอยู่ที่ กองการสัสดี หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง
- พ.ศ.๒๕๕๒ - ๑ เม.ย.๕๒ เปลี่ยนชื่อจาก หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง เป็น หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

(เลขที่ ๒ ถนนเจริญกรุง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐ โทร ๐-๒๒๒๓-๓๒๕๙)

๔. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

มีการปรับปรุง และกำหนดให้กระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เตรียมพลขึ้นในรัชกาลที่ ๕ โดย ดำเนินการดังนี้.-

- ตรวจสอบและประมาณการให้รู้ว่าประเทศไทยมีกำลังคน, กำลังทางเศรษฐกิจ ฯลฯ (ทุน) สำหรับให้จัดกำลังทหารได้เท่าใด และคอยเปลี่ยนแปลงให้ตรงกับความเป็นจริงเสมอ
- การจัดหาคนเข้าเป็นทหาร และแบ่งคนเป็นทหารบก , ทหารเรือ ตลอดจนการ กำหนดการบำรุงเลี้ยงดู โดยไม่กระทบกระเทือนกับกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศ และได้มีการตราพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารขึ้นในสมัยนี้ เมื่อ พ.ศ.๒๔๔๘

“แม่หวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ ศัตรูกล้ามาประจัน จะอาจสู้ริบสูญ”

- รัชกาลที่ ๖ พระราชนิพนธ์ ให้เห็นถึง ความรัก ความภูมิใจ ในชาติไทย เพื่อมิให้คนไทยทุกคน ตกอยู่ในความประมาท

- ทรงสถาปนา กองเสือป่า (๑ พ.ศ.๒๔๕๔)
 - อบรม ชาย – หญิง ไทย ให้มีระเบียบ วินัย
 - ใช้สอดแนมหาข่าว ศศ.
- อีก ๒ เดือนต่อมา ตั้งกองลูกเสือขึ้น เป็นสาขาของกองเสือป่า
 - อบรมเด็กชาย ให้มีความรักชาติ มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ต่อชาติ บ้านเมือง ในโอกาสต่อไป

จึงนับได้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงเป็นพระบิดาแห่งกิจการกำลังสำรองของไทย ในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง

๒๖ พ.ย.๒๔๖๘ รัชกาลที่ ๖ เสด็จสวรรคต ด้วยโรคทางเดินอาหาร

- กิจการเสือป่าสิ้นสุดลง
- พ.ศ.๒๔๗๗ รัฐบาลมีนโยบายฝึกนักเรียน นิสิต นักศึกษา ตามนโยบาย ร.๖
 - จัดการฝึก ยุวชนทหาร และยุวชนทหารพิเศษ
- พ.ศ.๒๔๘๘ สงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง ยุวชนทหารก็ถูกยกเลิกไปโดยปริยาย ด้วยเหตุที่มีความจำเป็นในการขยายโครงสร้างกำลังกองทัพ พร้อมกับพัฒนาระบบกำลังสำรอง ที่จะใช้พร้อมสู้ศัตรูที่มาในรูปแบบสงครามเย็นที่ยังคงมีอยู่ กระทรวงกลาโหม จึงได้จัดตั้ง กรมการรักษา

ดินแดน และ กรมการกำลังสำรองทหารบก เพื่อรับผิดชอบต่อกิจการกำลังสำรองทั้งปวง ให้เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ ทบ.อีกวาระหนึ่ง

เนื่องด้วยเหตุกำลังสำรอง มีความสำคัญยิ่ง ต่อ พลังอำนาจของชาติ ทั้งนี้เพราะว่า หากชาติใดสามารถจัดระเบียบ และทำการฝึกซ้อมกำลังสำรองเสียตั้งแต่ยามปกติแล้ว ในยามสงคราม จะสามารถเรียกพล เพื่อเข้าทำการรบร่วมกับกำลังประจำการ และทดแทน หรือเพิ่มเติมกำลังกองทัพได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น ในยามปกติ ก็จะเป็นมาตรการป้องกันประเทศที่จะคิดรุกรานได้เป็นอย่างดี อีกทางหนึ่งด้วย

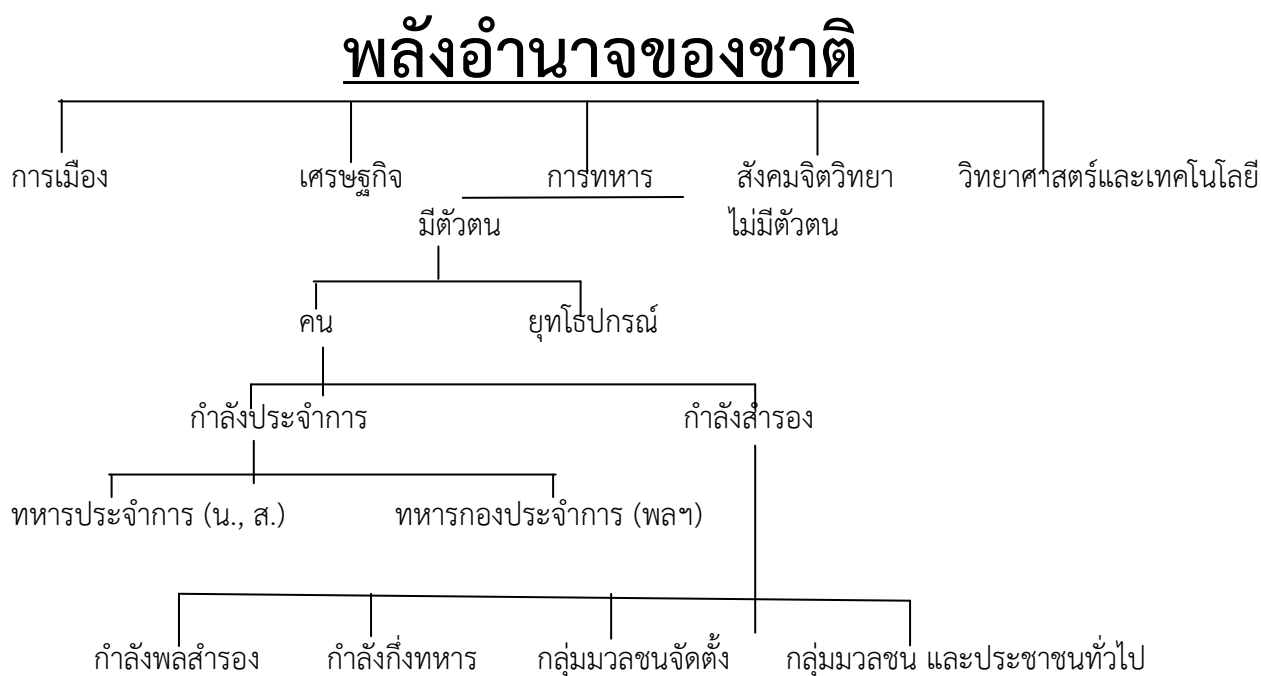
เพื่อเอกภาพในการปฏิบัติงาน งานที่ใกล้เคียงกันจึงยุบรวม รด. และ กสร.ทบ. พร้อมกับจัดตั้ง นสร.ขึ้นใหม่ เมื่อ ๑๑ พ.ค.๒๕๔๔ โดยปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายกิจการพิเศษ ขึ้นตรงต่อ ทบ. มีขอบเขตรับผิดชอบต่อกิจการกำลังสำรองทั้งปวง และ กิจการสวัสดิ

ร.๖ ได้ทรงริเริ่มกำลังสำรองไว้ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาให้ประเทศชาติ ทั้งในยามสงบ และยามสงคราม ได้เป็นอย่างดี จึงได้มีการน้อมเอาพระบรมราโชบายมาเป็นบรรทัดฐาน ดำเนินการพัฒนาระบบกำลังสำรอง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ให้กับประเทศชาติ และความวัฒนาถาวร แก่ พสกนิกรชาวไทย ในโอกาสต่อไป

๕. ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ (พ.ศ.๒๔๘๓ - ๒๔๘๘)

การดำเนินการในห้วงระยะเวลาดังกล่าว โดยยึดถือตามมูลฐานกำหนดไว้ในข้อบังคับทหารว่าด้วยการเตรียมพล พ. ศ.๒๔๘๑ สรุปหลักการทั่วไปว่า กำลังกองทัพยามปกตินั้น จะจัดไว้เพียงพอกับฐานะการเงินของประเทศ แล้วเรียกพลเมืองพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ารับราชการ เพื่อฝึกหัดอบรมตามกฎหมาย และจะปลดปล่อยออกไปเป็นกองหนุนมาก สำหรับใช้ขยายกำลังยามสงคราม ในระหว่างที่ปลดปล่อยไปนั้นต้องเรียกเข้ามาฝึกซ้อมเป็นครั้งคราว เพื่อให้เกิดความชำนาญและเข้าใจวิธีการปฏิบัติอยู่เสมอ ในยามสงครามนั้นจะต้องมีการระดมกำลังซึ่งได้แก่การระดมกำลังพลและการระดมยุทธโศปกรณ์ ซึ่งจะปฏิบัติตามแผนระดมสรรพกำลังที่เตรียมไว้

จากผลการเตรียมพลที่ผ่านมาทำให้ทราบข้อบกพร่องของ ระบบการควบคุมทหารกองหนุน และข้อบังคับทหารว่าด้วยการเตรียมพล ปี ๘๑ จึงได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับทหารว่าด้วยการเตรียมพล ปี ๘๑ ใหม่ เป็นข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.๒๕๑๕ ทั้งนี้ เพื่อให้มีผลบังคับ และให้มีการประสานงานระหว่างกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่กองทัพทั้ง ๓ เหล่าทัพ และประเทศชาติสืบไป ดังนั้น การเรียกพลตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นไป จึงปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบัน

เรื่องที่ ๑.๑.๓ คำจำกัดความ นิยามศัพท์

ก . ระบบกำลังสำรอง หมายถึง ระบบย่อยต่าง ๆ รวม ๕ ระบบ ในการพัฒนาระบบกำลังสำรอง จะต้องพัฒนาควบคู่กันไปในทุกกระบบย่อย จะพัฒนาแต่เพียงระบบใดระบบหนึ่งตามลำพังไม่ได้ ระบบกำลังสำรอง ประกอบด้วย

๑) ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง หมายถึงการดำเนินการคัดเลือกกำลังพลสำรองที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม เพื่อบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยทหารตามลักษณะการใช้กำลังพลสำรอง คือ การเสริมกำลัง ทดแทนกำลังและขยายกำลัง

๒) ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง หมายถึง กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังพลสำรอง

๓) ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง หมายถึง การฝึกกำลังพลสำรองเพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่บรรจุ รวมทั้งให้การศึกษาแก่กำลังพลสำรองตามแนวทางรับราชการทหาร

๔) ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง หมายถึง การปฏิบัติเพื่อดำรงการติดต่อกับกำลังพลสำรอง เพื่อให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการเตรียมพล

๕) ระบบการเรียกพลหรือระดมพล หมายถึง กรรมวิธีในการเรียกกำลังพลสำรองเข้ามารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวตามความมุ่งหมายของการเตรียมพล

ข . กิจกรรมการกำลังพลสำรอง หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้กำลังพลสำรองที่มีขีดความสามารถทัดเทียมกับกำลังพลประจำการในการปฏิบัติการป้องกันประเทศ

ค . กำลังพลสำรองตามระบบ ๑ : ๑ : ๑ : ๓ หมายถึง

๑) กำลังพลสำรองขั้นต้น ได้แก่ กำลังพลสำรองที่เข้าสู่ ระบบฯ เป็นปีแรก ซึ่งจะได้รับการบรรจุลงในตำแหน่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามบัญชีบรรจุกำลังของหน่วย และได้รับการฝึกให้มีความรู้ ความสามารถ

ตามตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งได้รับการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีในระดับกองร้อยและระดับกองพันร่วมกับหน่วยต้นสังกัด

๒) กำลังพลสำรองพร้อมรบ ได้แก่ กำลังพลสำรองที่เข้าสู่ระบบฯ เป็นปีที่ ๒ เมื่อมีการระดมพล กำลังในส่วนนี้จะถูกนำไปบรรจุให้ครบตามอัตราเต็มของหน่วย ร่วมกับกำลังประจำการและกำลังพลประจำการเสริม

๓) กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ได้แก่ กำลังพลสำรองพร้อมรบที่อยู่ในระบบครบ ๒ ปีแล้ว กำลังพลในส่วนนี้จะบรรจุเป็นตัวอะไหล่ของกำลังพลสำรองพร้อมรบ

๔) กำลังพลสำรองทั่วไปจำนวน ๓ รุ่นปี ได้แก่ กำลังพลสำรองเตรียมพร้อมที่อยู่ในระบบครบ ๓ ปีแล้ว กำลังพลส่วนนี้จะอยู่ในส่วนกำลังทดแทนและการจัดตั้งหน่วยใหม่ตามแผนการระดมสรรพกำลังด้านกำลังพล เมื่อมีการระดมพล

ง . กำลังพลสำรองอาสาสมัคร หมายถึง กำลังพลสำรองที่สมัครเข้าสู่ระบบกำลังสำรองของกองทัพ โดยมีข้อตกลงเป็นหนังสือสัญญา ซึ่งระบุถึงกำหนดเวลา เงื่อนไขการปฏิบัติและสิทธิกำลังพล

จ . กำลังประจำการ หมายถึง ทหารประจำการ (กำลังพลประจำการ) และทหารกองประจำการ (กำลังกองประจำการ)

ฉ . กำลังพลประจำการ หมายถึง นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน และพลอาสาสมัคร ซึ่งเข้ารับราชการตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งมีใช้กำลังกองประจำการ

ช . กำลังพลประจำการเสริม หมายถึง กำลังพลประจำการที่หน่วยได้รับการส่งคืนจากหน่วยรอง/หรือได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือตามสายการบังคับบัญชาบรรจุเสริมในหน่วยขึ้นตรงของหน่วยจนครบตามเกณฑ์ที่กำหนดตามแผนป้องกันประเทศ

ซ . นักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง บุคคลซึ่งมีลักษณะ คุณสมบัติครบถ้วนภายใต้เงื่อนไข ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งจะมีฐานะเป็นกำลังพลสำรอง ก็ต่อเมื่อ

๑) ลงบัญชีทหารกองเกิน และอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีฐานะเป็นทหารกองเกินที่ได้รับการฝึกวิชาทหารแล้ว

๒) จบ รด.ปี ๓ / ๔ / ๕ ขึ้นทะเบียนและนำปลด และได้รับการแต่งตั้งยศทหาร (ยศ ส.ท.-จ.ส.อ.) เป็นนายทหารประทวน มีฐานะเป็นนายทหารประทวนกองหนุน

๓) จบ รด.ปี ๕ ขึ้นทะเบียนและนำปลด และได้รับการแต่งตั้งยศทหาร (ยศ ว่าที่ ร.ต.) เป็นนายทหารสัญญาบัตรมีฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน

ด . การฝึกวิชาทหาร หมายถึง การดำเนินการอันเกี่ยวกับการฝึก และกิจกรรมทหาร รวมทั้งการดำเนินการทางธุรการ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ได้กำลังพลสำรองที่เหมาะสม

ต . ชกท. (หมายเลขขานาญการทางทหาร) หมายถึง กลุ่มตัวเลขอันมีความหมายระบุถึงคุณวุฒิทางทหารของทหารแต่ละบุคคล รวมทั้งยศทหารของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

ถ . หน่วยรับการบรรจุ หมายถึง หน่วยใช้ อจย ./อฉก.ตามแผนการระดมสรรพกำลังด้านกำลังพล โดยกำหนดการบรรจุอัตรากำลังพลตามระดับความพร้อมรบที่กำหนด ประกอบด้วย หน่วยจัดตั้งแล้ว และหน่วยทางบัญชี

ท . หน่วยทางบัญชี หมายถึง หน่วยใช้ อจย ./อฉก. ที่ยังไม่ได้จัดตั้ง โดยบรรจุกำลังพลประจำการเสริมในอัตราโครง (๓๐ %) และบรรจุกำลังพลสำรองในอัตราที่เหลือ (๗๐ %)

น . บัญชีบรรจุกำลัง หมายถึงบัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดหน่วย

บ . หน่วยจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง คือ หน่วยตั้งแต่ระดับกองร้อยอิสระและกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่จัดตั้งแล้ว มีหน้าที่จัดทำบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยรับการบรรจุ ตามอัตราส่วนระหว่างกำลังพลประจำการ หรือกำลังพลประจำการเสริม และกำลังพลสำรองตามที่ ทบ.กำหนด

ป. หน่วยในระบบกำลังสำรอง หมายถึง หน่วยตามแผนป้องกันประเทศที่บรรจุกำลังพลสำรอง ร่วมกับกำลังพลประจำการหรือกำลังพลประจำการเสริมตามอัตราส่วนที่ ทบ .กำหนดให้ครบอัตราเต็ม (๑๐๐%)

ผ. หน่วยฝึกกำลังพลสำรอง หมายถึง หน่วยในระบบกำลังสำรอง ที่จัดตั้งแล้ว ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพลสำรองขั้นต้น, กำลังพลสำรองพร้อมรบ, กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม และกำลังพลสำรองทั่วไป เขียนคำย่อว่า “ หน่วยฝึกฯ ”

ฝ. การเรียกพลฯ หมายถึง คำย่อของประเภทของการเตรียมพล ได้แก่ การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ หรือการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม

พ. การระดมพล หมายถึง การระดมสรรพกำลังด้านกำลังพล

ฟ. การระดมสรรพกำลังด้านกำลังพล หมายถึง กรรมวิธีเตรียมกำลังพลสำรองไว้ให้พร้อมทั้ง ปริมาณและคุณภาพตั้งแต่ในภาวะปกติ และสามารถระดมพลเข้าหน่วยได้ตามต้องการในภาวะไม่ปกติ แบ่งเป็น ๔ แบบ คือ การระดมพลเฉพาะราย การระดมพลบางส่วน การระดมพลเต็มขนาด และการระดมพลเบ็ดเสร็จ

๑) การระดมพลเฉพาะราย หมายถึง การระดมกำลังพลสำรองที่มีคุณสมบัติตามที่ทาง ราชการต้องการซึ่งได้มีการคัดเลือกไว้แล้ว เข้าบรรจุในตำแหน่งหน้าที่กำหนดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒) การระดมพลบางส่วน หมายถึง การระดมกำลังพลสำรองบางส่วนเข้าบรรจุเสริมในหน่วยตาม ความต้องการของแผน หรือตามเหตุการณ์ที่ได้ประมาณสถานการณ์และเตรียมการไว้ล่วงหน้า หรือการระดม พลตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายไว้ก่อน

๓) การระดมพลเต็มขนาด หมายถึง การระดมกำลังพลสำรองเข้าบรรจุให้เต็มตามอัตราในหน่วย ตามความต้องการของแผน หรือตามเหตุการณ์ที่ได้ประมาณสถานการณ์และเตรียมการไว้ล่วงหน้า หรือการ ระดมพลตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายไว้ก่อน

๔) การระดมพลเบ็ดเสร็จ หมายถึง การระดมกำลังพลสำรอง และกำลังสำรอง ทุกประเภททั้ง ฝ่ายทหารและพลเรือน เข้าบรรจุในตำแหน่ง หรือบรรจุตามหน้าที่ ในสถานการณ์ภัยคุกคามที่ได้บังเกิดขึ้น อย่างกว้างขวางครอบคลุมไปทั่วประเทศ

มาตราการการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร หมายถึง การดำเนินการรวบรวมทรัพยากรของชาติ เพื่อสนับสนุนทางการทหาร ซึ่งประกอบด้วย การระดมสรรพกำลังทางทหาร กับ การระดมสรรพกำลังทาง อุตสาหกรรมเพื่อทหาร

๑) การระดมสรรพกำลังทางทหาร หมายถึง กรรมวิธีซึ่งทำให้กำลังทางทหาร หรือส่วนหนึ่ง ของกำลังทางทหาร อยู่ในสภาพความพร้อมเพื่อเผชิญกับภาวะไม่ปกติ ทั้งนี้รวมถึงการรวมและการจัด กำลังพล สิ่งอุปกรณ์ หรือวัสดุเพื่อราชการทหารด้วย

๒) การระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร หมายถึง การเปลี่ยนจากสถานภาพ การ อุตสาหกรรมในภาวะปกติ เป็นสถานภาพการอุตสาหกรรมในภาวะไม่ปกติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร

ย . การระดมสรรพกำลังทางเศรษฐกิจ หมายถึง กรรมวิธีในการเตรียมและดำเนินการเปลี่ยนแปลง การ จัด และกำหนดหน้าที่ทางเศรษฐกิจของชาติเท่าที่จำเป็นแก่การที่จะทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพมากที่สุด ในภาวะไม่ปกติ ประกอบด้วย การระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรม กับ การระดม สรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร

ตอนที่ ๑.๒ ที่มาของกำลังสำรอง

เรื่องที่ ๑.๒.๑ กำลังสำรอง หมายถึง

กำลังสำรอง หมายถึง กำลังที่มีใช้ประจำการและกองประจำการที่เตรียมไว้สำหรับใช้ในยามสงคราม ยามประกาศกฎอัยการศึก ยามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในยามปฏิบัติการด้วยการใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ เพื่อปกป้องคุ้มครองรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ ประกอบด้วย :-

๑) กำลังพลสำรอง หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง นายทหารประทวนกองหนุน พลทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ และทหารกองเกิน

๒) กำลังกึ่งทหาร หมายถึง กำลังในส่วนที่บรรจุในหน่วยตามอัตรากิจการจัดและยุทธภัณฑ์ในลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยประจำการมีขีดความสามารถเข้าทำการรบได้ในระดับหนึ่ง เช่น หน่วยทหารพราน หน่วยกองร้อยอาสารักษาดินแดน ตำรวจตระเวนชายแดน ฯลฯ เป็นต้น

๒.๑ อาสาสมัครทหารพราน (อส.ทพ.)

โครงการ อส.ทพ.ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี ๒๒ ซึ่งมี ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งให้ทั้ง ๔ กองทัพภาค โดยมีภารกิจปราบปรามผู้ก่อการร้าย ต่อมากองทัพบก ได้มอบให้กองทัพภาคต่าง ๆ เป็นผู้ควบคุมกำกับดูแล อส.ทพ.ในเขตพื้นที่ของแต่ละกองทัพภาค ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น

๒.๒ อาสารักษาดินแดน (อส.)

อส. เป็นส่วนหนึ่งของกิจการอาสารักษาดินแดน ขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นเจ้าหน้าที่โครง กิจการอาสารักษาดินแดนนี้ เดิมมีความมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมคนไทยให้รู้จักหน้าที่ในการป้องกันรักษาประเทศชาติในเวลาสงคราม ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๔๘๔ ในขั้นแรกต้องการให้เป็นกองกำลังใช้ต่อต้านข้าศึก แต่ต่อมาเกิดการขาดแคลนอาวุธยุทโธปกรณ์ และเกรงว่าอาจจะเป็นภัยแก่ราษฎรมากเกินไป จึงเปลี่ยนความมุ่งหมายให้มาทำหน้าที่ช่วยรบปฏิบัติการร่วมกับทหารและยกเลิกไปเมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ ภายหลังกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงกลาโหมได้ริเริ่มฟื้นกิจการอส.ขึ้นใหม่ โดยออกเป็น พ .ร.บ.กองอาสารักษาดินแดน พ .ศ.๒๔๙๗ และให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินกิจการกองอาสารักษาดินแดนมาจนทุกวันนี้

กิจการของ อส. ได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปี ๒๕๑๖ ทบ .ได้จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบทางฝ่ายอำนวยการขึ้นเพื่อจัดการประสานงาน, วางแผน, กำกับดูแลกิจการ อส. โดยมี ความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของ อส. ให้สามารถทำการปราบปราม ผกค.อย่างได้ผล โดยจัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นเจ้าหน้าที่โครงให้แก่ กองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัด (ร้อย อส .จ.) ในตำแหน่งที่สำคัญ เช่น ผบ.ร้อย, ผบ.หมวด, ผบ.หมู่, จ่ากองร้อย เป็นต้น

๒.๓ ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ตั้งแต่ปี ๒๔๙๔ ประเทศไทยได้เริ่มจัดตั้ง “หน่วยตำรวจรักษาดินแดน ” โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เพื่อการยับยั้ง และปราบปรามลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เข้ามาเผยแพร่ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ มีลักษณะเป็นหน่วยปฏิบัติการพิเศษ

ต่อมา ปี ๒๔๙๖ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้จัดตั้ง “ กองบัญชาการตำรวจรักษาดินแดน ” เพื่อต่อต้าน กก.ล. คม. ตามแนวชายแดน เนื่องจากเกรงว่าหากมีการเคลื่อนย้ายกำลังทหารไปไว้ตามแนวชายแดน อาจกระทบกระเทือน ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากการจัดตั้งหน่วยตำรวจรักษาดินแดน และ บก.ตร.รักษาดินแดน เป็นไปในลักษณะเร่งรีบตามสถานการณ์บีบบังคับ ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องการปฏิบัติงานและการบังคับบัญชา

ในปี ๒๔๙๗ ได้ยุบรวมทั้งสองหน่วยงานเข้าด้วยกัน จัดตั้งเป็น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บก.ตชด.) หลังจากนั้นยังมีการปรับปรุงโครงสร้างอีก หลายครั้ง

ต่อมาปี ๒๕๒๐ คำสั่ง ส.น.ร.ม. ที่ สร.๐๒๐๑/๓๕ ลง ๒๐ มิ.ย.๒๐ ให้ บก.ตชด. ขึ้นในความควบคุมทางยุทธการ กับ บก.ทหารสูงสุด เพื่อให้ ตชด.มีมาตรฐานในด้านการจัด การฝึก

ยุทธศาสตร์ การติดต่อสื่อสาร และ การส่งกำลังบำรุง เป็นแบบอย่างเดียวกับทหารสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- บก.ตชด. ภาค ๑ ,๒,๓ และ ๔ ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ ทภ.๑ ,๒,๓ และ ๔ ตามลำดับ

- ตชด.ในพื้นที่ จว.จันทบุรี,จว.ตราด ขึ้นกับ ทร.

๓) กลุ่มพลังมวลชนจัดตั้ง หมายถึง กลุ่มกำลังมวลชนที่มีการจัดตั้งแล้วโดยมีกฎหมายรองรับ เช่น กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.), กลุ่มกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.), กลุ่มอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)

๓.๑ กองหนุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ (กนช.)

โครงการ กนช. เป็นโครงการที่รับผิดชอบของสำนักนายกรัฐมนตรีโดยรัฐบาลได้มีนโยบายให้กองทัพได้พิจารณาใช้กลุ่มทหารกองหนุนเป็นหลักในการจัดตั้งมวลชน ตามแนวทางประชาธิปไตย โดยใช้ชุมชนระดับหมู่บ้านเป็นพื้นฐานในการจัดตั้งองค์กร ดังนี้-

- วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ คือ

การเมือง ส่งเสริมให้ทหารกองหนุนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองให้บุคคลทั่วไป เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เศรษฐกิจ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และยกระดับการครองชีพของชุมชนในหมู่บ้านให้สูงขึ้น ซึ่งจะอำนวยให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนโดยส่วนรวมบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

สังคมจิตวิทยา ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ตลอดจนเสริมสร้างระเบียบวินัย ความสามัคคี เป็นการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมความรับผิดชอบต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นในสังคมท้องถิ่น

การทหาร เพื่อให้ทหารกองหนุน ทหารกองเกิน ฝึกกำลังรวมตัว เป็นกลุ่มก้อน เป็นกำลังรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น สนับสนุนข่าวในพื้นที่ แก่หน่วยทหารและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

- แนวความคิดในการจัดตั้ง

จัดตั้งองค์กรทหารกองหนุนเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับหมู่, ตำบล, อำเภอ และจังหวัด การสมัครเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปตามความสมัครใจของผู้สมัครเอง ด้วยการยื่นใบสมัครโดยตรงต่อสัสดีอำเภอ โดยไม่มีการบังคับด้วยวิธีทางใด ๆ ทั้งสิ้น

การดำเนินงานภายในองค์กร เช่น การคัดเลือกผู้บังคับทหารกองหนุนหมู่บ้าน , ผู้บังคับทหารกองหนุนตำบล, ผู้บังคับทหารกองหนุนอำเภอ, ผู้บังคับทหารกองหนุนจังหวัด ตลอดจนการจัดกิจกรรมสนับสนุนโครงการทุกประเภท ให้ดำเนินการตามวิถีทางประชาธิปไตย

๓.๒ ไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.)

ไทยอาสาป้องกันชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกกำลังกลุ่มราษฎร อาสาสมัครต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ไทยอาสาป้องกันตนเอง (ทสป.) , อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร.), ราษฎรอาสาป้องกันตนเอง (รอป.), กองกำลังติดอาวุธ (กตอ.), กลุ่มเสียงชาวบ้าน ฯลฯ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเข้าใจสับสน ในเรื่องการเรียกชื่อการจัดตั้ง การฝึกอบรม การควบคุมดูแล และเพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ ไทยอาสาป้องกันชาติ จำแนกเป็น ๒ ประเภท ตามวัตถุประสงค์ดังนี้-

ประเภทป้องกันตนเอง มีวัตถุประสงค์เน้นหนักในเรื่อง

- ต่อต้านและป้องกันการก่อการร้ายของฝ่ายข้าศึกหรือภัยจากการกระทำของข้าศึก
- ต่อต้านและป้องกัน การก่อการไม่สงบทุกรูปแบบ
- รักษาในหมู่บ้านหรือท้องถิ่นของตนเอง

ประเภทคุ้มครองพัฒนา มีวัตถุประสงค์เน้นหนักในเรื่อง

- ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ

- อาสาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

๓.๓ อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)

อพป.เป็นโครงการของชาติที่จะรวมเอาโครงการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ในระดับหมู่บ้านเข้าด้วยกัน โดยอาศัยการบริหารแบบรวมการของงานเดียวหรือหน่วยงานเดียวกัน แต่แยกกันรับผิดชอบในการบริหาร ในแต่ละโครงการย่อยของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจะผนึกกำลังตามโครงการต่าง ๆ เข้าด้วยกันเสริมสร้างให้หมู่บ้านเข้มแข็งในทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังต่อต้านการก่อร้ายคอมมิวนิสต์ ขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงและจัดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ใช้เครื่องมือเกี่ยวกับการพัฒนาและป้องกันตนเองในระดับหมู่บ้าน ให้บังเกิดผลสูงสุด โครงการ อพป. นี้ ประกอบด้วยเรื่องสำคัญ ๓ สาขา คือ

- การรักษาความปลอดภัยในชนบท หมายถึง การจัดตั้งกลุ่มรักษาความปลอดภัย การฝึกอบรมและการติดอาวุธให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ป้องกันหมู่บ้านของเขาด้วยตัวของเขาเองเป็นหลัก

- การพัฒนาชนบท หมายถึง การรวมกิจกรรมการพัฒนา การบริการของสาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ให้ประชาชนได้รับรู้การพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการจัดบริการสังคม ทุกสาขางาน

- จัดระเบียบบริการหมู่บ้าน หมายถึง การรวมกิจกรรมการพัฒนา การบริการของสาขางานต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้ประชาชนได้รับรู้การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ และการจัดบริการสังคมทุกสาขางาน

- จัดระเบียบบริหารหมู่บ้าน หมายถึง การจัดให้ประชาชนได้เข้าร่วมในกิจกรรมปกครองพัฒนา, เศรษฐกิจสังคมในหมู่บ้าน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าราษฎร มีความสุขสมบูรณ์

๔) กลุ่มพลังมวลชนอื่น ๆ หมายถึง กลุ่มพลังมวลชนที่มีการจัดตั้ง โดยไม่มีกฎหมายรองรับ เช่น กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน (ลส.ชบ.), กลุ่มสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน (สอ.รด.) รวมถึง เด็ก สตรี คนชรา และประชาชนทุกคน

เรื่องที่ ๑.๒.๓ การแบ่งประเภทกำลังพลของกองทัพ

๑. ประเภทนายทหารสัญญาบัตร

๑.๑ นายทหารสัญญาบัตรประจำการ หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมีตำแหน่งราชการประจำการในกระทรวงกลาโหม

๑.๒ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหมและกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้(โอนไปรับราชการในกระทรวงอื่น)

๑.๓ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้ โดยถืออายุเป็นเกณฑ์คือ

- ยศ ร.ต. - ร.อ. อายุไม่เกิน ๔๕ ปี

- ยศ พ.ต. - พ.ท. อายุไม่เกิน ๕๐ ปี

- ยศ พ.อ. - นายพล อายุไม่เกิน ๕๕ ปี

๑.๔ นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหมและกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้ โดยมีอายุพ้นเกณฑ์นายทหารสัญญาบัตรกองหนุนคือ

- ยศ ร.ต. - ร.อ. อายุไม่เกิน ๕๕ ปี
- ยศ พ.ต. - พ.ท. อายุไม่เกิน ๖๐ ปี
- ยศ พ.อ. - นายพล อายุไม่เกิน ๖๕ ปี

๑.๕ นายทหารสัญญาบัตรพันราชการ หมายถึง นายทหารสัญญาบัตรซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้ โดยถูกปลดและถูกถอดยศ หรือมีอายุพ้นเกณฑ์นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการคือ

- ยศ ร.ต. - ร.อ. อายุเกิน ๕๕ ปี
- ยศ พ.ต. - พ.ท. อายุเกิน ๖๐ ปี
- ยศ พ.อ. - นายพล อายุเกิน ๖๕ ปี

๑.๖ นายทหารพิเศษและผู้บังคับการพิเศษ เป็นตำแหน่งกิตติมศักดิ์ไม่มีหน้าที่ราชการประจำอยู่ในหน่วยที่สังกัดนั้นแต่ประการใด นายทหารพิเศษคือผู้ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้มียศนายทหารเป็นพิเศษในสังกัดหน่วยทหารหรือผู้ที่มียศทหารอยู่แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับการพิเศษในหน่วยหนึ่งหน่วยใด

การแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตรตามอายุ

ชั้นยศ	กองหนุน	นอกราชการ	พันราชการ
ร.ต. - ร.อ.	ไม่เกิน ๔๕	๔๕ - ไม่เกิน ๕๕	๕๕ ขึ้นไป
พ.ต. - พ.ท.	ไม่เกิน ๕๐	๕๐ - ไม่เกิน ๖๐	๖๐ ขึ้นไป
พ.อ. - นายพล	ไม่เกิน ๕๕	๕๕ - ไม่เกิน ๖๕	๖๕ ขึ้นไป

๒. ประเภทนายทหารประทวน

๒.๑ นายทหารประทวนประจำการ หมายถึง นายทหารประทวนซึ่งมีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม

๒.๒ นายทหารประทวนกองหนุน หมายถึง นายทหารประทวนซึ่งไม่มีตำแหน่งประจำในกระทรวงกลาโหมและกองทัพบกสั่งให้เป็นนายทหารประทวนกองหนุนแบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ

- นายทหารประทวนที่ปลดจากประจำการและอายุไม่เกิน ๔๖ ปี
- ทหารกองเกินซึ่งสมัครเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตาม

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และเมื่อสอบวิชาทหารได้ตามหลักสูตรแล้ว จึงนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลดเป็นกองหนุน จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายทหารประทวนกองหนุน โดยอยู่ในประเภทกองหนุนชั้นต่าง ๆ รวม ๒๓ ปี

๒.๓ นายทหารประทวนพันราชการ หมายถึง นายทหารประทวนซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหมทั้งนี้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗

๓. ประเภทพลทหารและสิบตรีกองประจำการ

๓.๑ ทหารกองเกิน หมายถึง ผู้มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว

๓.๒ ทหารกองประจำการ หมายถึง ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการและได้รับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

๓.๓ สิบตรีกองประจำการ หมายถึง ทหารกองประจำการผู้ซึ่งไม่ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยเข้าศึกษาหลักสูตร สิบตรีกองประจำการ เมื่อจบหลักสูตรแล้วจะได้รับการแต่งตั้งยศเป็น สิบตรี (สิบตรีกองประจำการ) รับราชการในกองประจำการ เหมือนทหารในกองประจำการทุกประการเมื่อปลดเป็นกองหนุนจะเรียกเรียกว่า “สิบตรีกองประจำการกองหนุน”

๓.๔ พลทหารกองหนุน หมายถึง

- ทหารกองประจำการซึ่งรับราชการในกองประจำการครบกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร จะเป็นพลทหารกองหนุนประเภทที่ ๑
- ทหารซึ่งปลดจากกองเกิน เนื่องจากมีอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ เป็นพลทหารกองหนุนประเภทที่ ๒
- ทหารกองประจำการซึ่งปลดออกจากกองประจำการ โดยต้องจำขัง หรือจำคุกมีกำหนดวันที่จะต้องลงทัณฑ์ หรือต้องโทษรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือกระทำความเสียหายให้แก่ราชการทหารแล้วถูกปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

๓.๕ พลทหารพันราชการ หมายถึง

- ๓.๕.๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ซึ่งอยู่ในชั้นกองหนุนมาครบกำหนด ๒๓ ปีบริบูรณ์แล้ว
- ๓.๕.๒ ทหารกองหนุนประจำการ ซึ่งพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้
- ๓.๕.๓ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ซึ่งมีอายุครบ ๔๖ ปีบริบูรณ์
- ๓.๕.๔ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ซึ่งพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้
- ๓.๕.๕ ทหารกองเกินซึ่งพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้
- ทหารพันราชการทุกประเภทจะพ้นภาระผูกพันต่อกองทัพบก ซึ่งหมายถึง จะไม่ถูกเรียกระดมพลเข้ามารับราชการ (ทหาร) ชั่วคราวอีกต่อไป (พ้นจากสภาพการเป็นกำลังพลสำรอง) แต่ยังคงมีสภาพเป็นกำลังสำรองของชาติ ดังนั้น ในภาวะคับขันจะต้องมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศในฐานะของประชาชน

ตอนที่ ๑.๓ แหล่งกำเนิดกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองเป็นกำลังที่กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ เตรียมไว้ใช้ในยามสงคราม หรือในยามที่ประเทศชาติอยู่ในภาวะคับขัน การที่จะได้มาซึ่งกำลังพลสำรองเหล่านี้ อาศัยอำนาจพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ และระบบการจัดการ ซึ่งกำลังพลสำรองเหล่านี้ ได้แก่

- ชายไทยเมื่ออายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ที่เป็นทหารกองเกิน
- ส.ต.กองประจำการ และพลทหาร ซึ่งปลดจากประจำการเป็นกองหนุน
- นายทหารสัญญาบัตร, นายทหารประทวน และพลทหารอาสาสมัคร ที่ปลดจาก

ประจำการเป็นกองหนุน

-นักศึกษาวិชาทหารสำเร็จการศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๓ ขึ้นไป เป็นนายทหารประทวนกองหนุน หรือเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุนแล้วแต่ผู้ใด และชั้นปีที่สำเร็จการศึกษาวิชาทหาร

เรื่องที่ ๑.๓.๑ แหล่งกำเนิดกำลังพลสำรองประเภทพลทหาร

๑. ทหารกองเกิน กำลังพลสำรองจำพวกทหารกองเกิน เป็นกำลังพลสำรองที่ได้มาตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ โดยตรงซึ่งได้แก่ผู้ไม่ถูกคัดเลือกเข้ารับราชการในกองประจำการ อายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ถึง ๓๙ ปีบริบูรณ์ เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ อายุ ๔๐ ปีถึง ๔๕ ปีบริบูรณ์ เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๓ อายุเกินกว่า ๔๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒
 ๒. ส.ต.กองประจำการและพลทหารเมื่อปลดจากประจำการ
- กำลังพลสำรองประเภทนี้ได้มาจากหน่วยทหารต่างๆทั่วประเทศ ทหารกองประจำการที่เข้ารับราชการตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ ครบ ๒ ปี แล้วปลดเป็นกองหนุนมีฐานะเป็นพลทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยให้อยู่ในชั้นกองหนุนต่าง ๆ รวม ๓ ชั้น คือ ชั้นที่ ๑ จำนวน ๗ ปี, ชั้นที่ ๒

จำนวน ๑๐ ปี, ชั้นที่ ๓ จำนวน ๖ ปี เมื่อครบ ๓ ชั้นแล้วปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ กำลังพลสำรองประเภทนี้ ทบ .ถือว่าเป็น กำลังพลสำรองหลักประเภทพลทหาร ซึ่งจะบรรจุไว้ในแผนป้องกันประเทศและจะเรียกเข้ารับการฝึกทบทวนเป็นครั้งคราว

เรื่องที่ ๑.๓.๒ แหล่งกำเนิดกำลังพลสำรองประเภทนายทหารประทวน

๑. นายทหารประทวนกองหนุนทั่วไป

กำลังพลสำรองประเภทนี้ ได้จากนายทหารประทวนประจำการที่ออกจากราชการ ซึ่งถือเป็นกำลังพลสำรอง **ประเภทผลพลอยได้** มิได้ถือเป็นกำลังพลสำรองหลักที่ผลิตขึ้นโดยเฉพาะ การจะนำกำลังพลสำรองประเภทนี้มาใช้ ต้องพิจารณาคัดเลือกความรอบคอบ เพราะบางคนลาออกจากราชการด้วยความสมัครใจ แต่บางคนลาออกเพราะมีความผิด หรือมีสภาพร่างกายผิดปกติ หรือเป็นโรคติดต่อการรับราชการทหาร นอกจากนี้ ยังมีจำนวนน้อยและส่วนใหญ่อยู่ในห้วงอายุที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้งาน

๒. นายทหารประทวนกองหนุนประเภท นศท.

นายทหารประทวนกองหนุนประเภทนี้ จะเป็นกำลังพลสำรองหลัก ที่กองทัพผลิตขึ้นมาเพื่อเตรียมไว้เป็นกำลังพลสำรองโดยเฉพาะ ซึ่งหลังจากปลดเป็นกองหนุนและได้รับการแต่งตั้งยศแล้ว จะอยู่ในชั้นกองหนุนต่าง ๆ เช่นเดียวกับ ส.ต.กองประจำการกองหนุน และพลทหารกองหนุน

เรื่องที่ ๑.๓.๓ แหล่งกำเนิดกำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตร

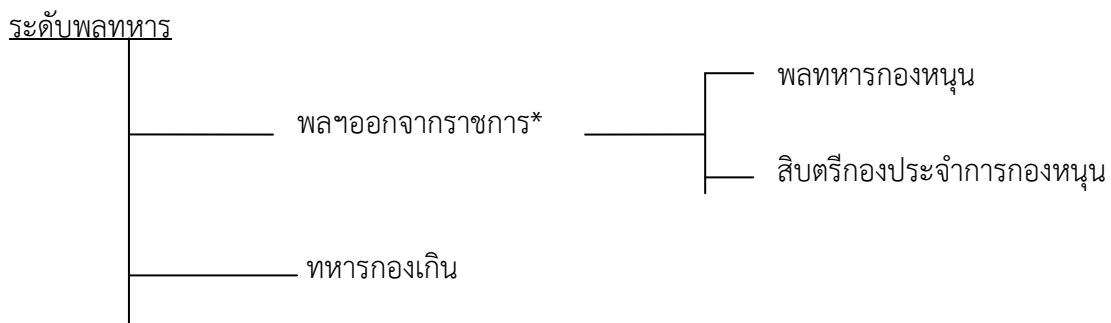
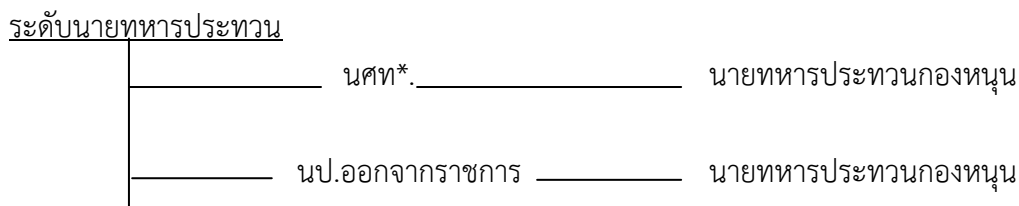
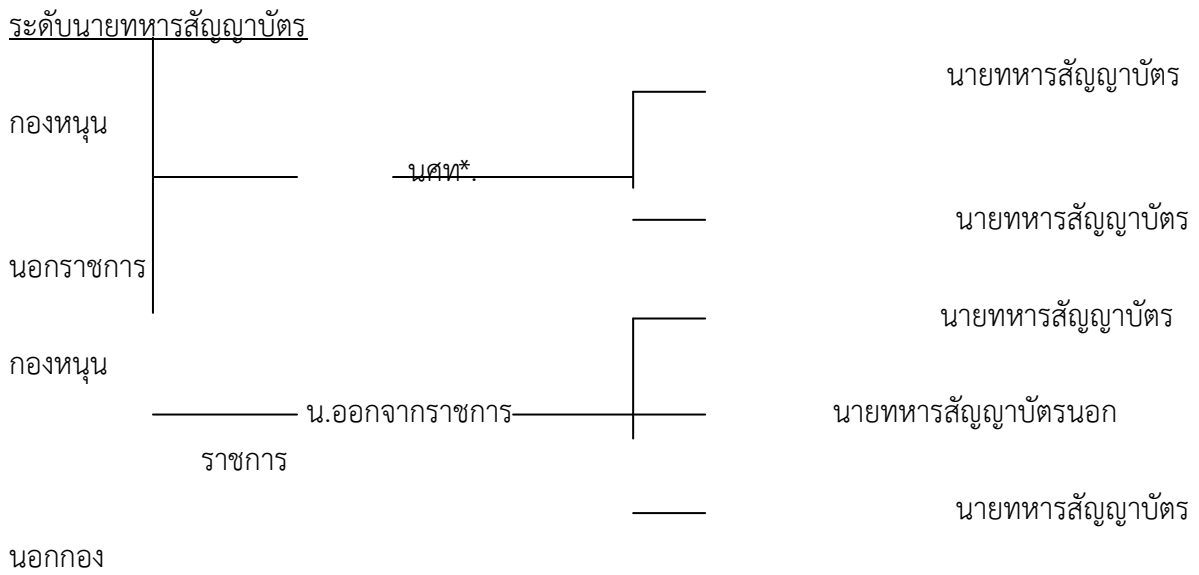
มีที่มาเช่นเดียวกับประเภทนายทหารประทวน ได้แก่

๑. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน แบ่งเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุนทั่วไป และนายทหารสัญญาบัตรกองหนุนประเภท นศท.

๒. นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ

๓. นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง

แหล่งกำเนิดกำลังพลสำรอง

หมายเหตุ * คือ กำลังพลสำรองหลักของกองทัพ

เรื่องที่ ๑.๓.๔ แหล่งกำเนิดกำลังพลสำรองหลักชั้น ผบช.

๑. นักศึกษาวิชาทหาร (นศท.)

การผลิตนักศึกษาวิชาทหาร มีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นกำลังพลสำรองของกองทัพ ในระดับผู้บังคับบัญชา (นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน และนายทหารประทวนกองหนุน) ซึ่งได้ตราเป็นกฎหมายซึ่งเรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ.๒๕๐๓ “โดยมีร.ร.ด.ศสร., ศฝ.นศท.มทบ., นฝ.นศท.จทบ. เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และรับผิดชอบการฝึก ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกวิชาทหารจะรับสมัครจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา, นักศึกษา หรือนิสิตในมหาวิทยาลัย และนักเรียนในโรงเรียนอาชีพ ผู้สมัครต้องสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาวิชาทหารนี้แบ่งชั้นการศึกษาเป็น ๕ ชั้นปี กำหนดเวลาฝึกและศึกษาชั้นละ ๑ ปี โดยกำหนดความมุ่งหมายดังนี้-

นศท.ชั้นปีที่ ๑,๒ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็นลูกแถวหรือพลทหารได้

นศท.ชั้นปีที่ ๓ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็น ผบ.หมู่ได้

นศท.ชั้นปีที่ ๔ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็น รอง ผบ.มว.ได้

นศท.ชั้นปีที่ ๕ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็น ผบ.มว.ได้

การฝึกวิชาทหารของ นศท.

ความมุ่งหมาย ในการฝึกสอนวิชาทหารแก่นักศึกษา ก็เพื่อให้ นศท.มีคุณลักษณะ
ลักษณะความเป็นผู้นำ

๑. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

๒. เป็นผู้มีวินัย

๓. ดำรงตนเป็นพลเมืองดี มีความสำนึกที่จะอุทิศตนเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของชาติ

๔. เป็นกำลังสำรองในระดับผู้นำหมู่ หรือผู้บังคับหมวดที่มีประสิทธิภาพ

๒. หน้าที่ของ นศท.

การปฏิบัติระหว่างรับการฝึกวิชาทหารของ นศท.จะต้องปฏิบัติดังนี้

๒.๑ เครื่องแบบ นศท.จะต้องตัดเย็บด้วยให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ทุกชิ้นส่วน

๒.๒ เมื่อแต่งเครื่องแบบ นศท.ต้องแต่งกายให้ถูกต้อง เรียบร้อย ตลอดระยะเวลา

นับตั้งแต่ออกจากบ้านถึงสถานฝึกสอนวิชาทหารทั้งเที่ยวไปและกลับ

๒.๓. ผมจะต้องตัดสั้นตามที่หน่วยบัญชาการกำลังสำรองกำหนดตลอดระยะเวลาที่เป็น นศท.

๒.๔ รักษาวินัย และประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบโดยเคร่งครัด

๒.๕ เข้ารับการฝึกสอนวิชาทหารตามวันเวลาที่กำหนด หากไม่สามารถเข้ารับการสอนวิชาทหารได้ด้วยเหตุใดก็ตามให้ทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นต่อผู้กำกับ นศท. ของสถานศึกษาวิชาทหาร ของตน ก่อนถึงวันเข้ารับการฝึกสอนวิชาทหารไม่น้อยกว่า ๑ วัน หากไม่สามารถกระทำได้ให้ทำ รายงานภายหลังวันฝึกสอนก็ได้ไม่เกิน ๑ วัน

๒.๖ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการย้ายภูมิลำเนา, การเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และการพ้น จากสถานศึกษาวิชาทหารไม่ว่ากรณีใด ให้แจ้งและส่งหลักฐานการเปลี่ยนแปลงตามกรณีให้ผู้ กำกับ นศท. สถานศึกษาของตนทราบเพื่อทำการแจ้งให้ หน่วยบัญชาการกำลังสำรองทราบ ต่อไป

๒.๗ เมื่อสถานศึกษาวิชาทหาร แจ้งหรือประกาศ นศท.ไปติดต่อหรือนำหลักฐานให้กับผู้ กำกับ นศท. ด้วยประการใดก็ตามให้ นศท. รับผิดชอบปฏิบัติตามภายในเวลาที่สถานศึกษากำหนด มิฉะนั้น นศท. อาจจะต้องเสียสิทธิของตนในบางประการก็ได้

๒.๘ เมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ หรือ ๒ แล้ว ไม่ประสงค์จะรับการฝึกวิชาทหารต่อ ในชั้นสูงต่อไปอีกด้วยเหตุผลใดก็ตาม ให้ดำเนินการขอหลักฐานหนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะสอบได้วิชาทหารทันที โดยทำการติดต่อขอจากเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียน กองการเตรียมพล หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

หรือแผนการฝึกกำลังสำรองมณฑลทหารบก หรือจังหวัดทหารบก ที่ นศท.ทำการฝึกวิชาทหาร เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับนำไปแสดงขอสิทธิในโอกาสต่าง ๆ

๓. สิทธิของ นศท.

๓.๑ ลดวันรับราชการในกองประจำการ

เพื่อให้มีผู้นิยมเข้ารับการฝึกวิชาทหารมากขึ้น ทางราชการจึงให้สิทธิในการงดเว้น การรับราชการ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ ดังนี้

ก) สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ อยู่ในกองประจำการ ๑ ปี ๖ เดือน ถ้าร้องขออยู่ในกองประจำการ ๑ ปี

ข) สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๒ อยู่ในกองประจำการ ๑ ปี ถ้าร้องขออยู่ในกองประจำการ ๖ เดือน

ค) สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๓ ขึ้นไปให้ขึ้น ทะเบียนทหารกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน โดยมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ

หลักฐานการขอรับสิทธิ คือ หนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะสอบได้วิชาทหาร ที่หน่วยบัญชาการกำลังสำรองออกให้

การขอหลักฐาน เมื่อผลสอบวิชาทหารประจำปีการศึกษาได้ประกาศผลการสอบแล้ว นศท.ที่สอบได้วิชาทหารชั้นปีที่ ๑ แล้วไม่มีโอกาสจะเข้ารับการฝึกวิชาทหารต่อชั้นสูงในปีถัดไปจะด้วยเหตุใดก็ตามให้ นศท.ผู้นั้นรีบทำการติดต่อขอรับหนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะสอบได้วิชาทหารภายในเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลสอบการติดต่อขอหนังสือสำคัญ ๆ ให้ดำเนินการขอต่อเจ้าหน้าที่ตามสะดวกของ นศท.ดังนี้

แผนการฝึกกำลังสำรองมณฑลทหารบกหรือจังหวัดทหารบกติดต่อได้เฉพาะ นศท.ที่แผนการฝึกนั้นทำการฝึก ๆ นั้น ๆ ทำการฝึกสอนวิชาทหารเท่านั้น

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (แผนกทะเบียน กองการเตรียมพล) นศท.ที่สำเร็จการฝึกชั้น ต่าง ๆ และสถานศึกษาวิชาทหารต่าง ๆ ทุกแห่ง ไปติดต่อขอรับหนังสือสำคัญ ๆ ได้

๓.๒ การยกเว้นไม่เรียกเข้ากองประจำการในยามปกติ

นศท.ที่อยู่ในระหว่างรับการฝึกวิชาทหาร (ได้แก่ นศท.ที่ นรต. และแผนการฝึกส่วนภูมิภาครับลงทะเบียนเข้ารับการฝึกวิชาทหารหรือขอรับสิทธิชั้นต่าง ๆ) มีสิทธิได้รับการยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และการที่จะได้รับสิทธิยกเว้น ๆ นั้น นศท.ผู้มีสิทธิจะต้องปฏิบัติดังนี้

๓.๒.๑ ผู้มีอายุครบ ๒๐ ปี (นับตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร) ใน พ.ศ.ใด ให้นำสำเนาในสำคัญ (แบบ สด.๙) และใบแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารแบบ สด.๑๐ ถ้ามี พร้อมกับเขียนชื่อสถานศึกษาวิชาทหาร ชั้น/พ.ศ. ที่รับการฝึกวิชาทหาร เลขทะเบียน นศท. และที่อยู่ในปัจจุบัน ไว้หลังสำเนาแบบ สด.๙ ด้วยทุกคนไปมอบให้กับผู้กำกับ นศท.ภายในเดือน ส.ค.ของปีนั้น หรือตามกำหนดที่ทางสถานศึกษาวิชาทหารกำหนดให้ส่ง เพื่อขอยกเว้น ๆ ให้

๓.๒.๒ ประมาณเดือน ธ.ค. ของปีที่ยกเว้น ๆ ให้ติดต่อกับผู้กำกับ นศท. ของสถานศึกษาวิชาทหารของตน ขอทราบผลการขอยกเว้น ๆ ของตนว่าได้ทำการขอยกเว้น ๆ และทางกระทรวงกลาโหมแจ้งการสั่งการยกเว้น ๆ มาให้ทราบแล้วหรือไม่ประการใด หากได้ทำการขอยกเว้น ๆ และรับแจ้งตอบจากระทรวงกลาโหมแล้ว ก็เป็นอันว่าได้รับสิทธิยกเว้น ๆ ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว และไม่ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกตามหมายเรียก (หมายเกณฑ์) ได้

๓.๒.๓ นศท.ที่ขอยกเว้น ๆ ไว้แล้ว ปีต่อไปถ้ายังอยู่ในระหว่างรับการฝึกวิชาทหารหรือขอรับสิทธิในสถานศึกษาวิชาเดิม ก็ไม่ต้องทำการขอยกเว้น ๆ อีกเว้น นศท.ที่ลาออกและย้ายไปเข้ารับการฝึกวิชาทหารต่อสถานศึกษาวิชาทหารแห่งอื่น ที่ต้องทำการขอยกเว้น ๆ ให้ใหม่ในสถานศึกษาวิชาทหารแห่งใหม่

๓.๒.๔ นศท. ที่พ้นสภาพการเป็น นศท. ตามระเบียบ รต.ว่าด้วยการฝึกวิชาทหาร จะด้วยเหตุใดก็ตามถือว่าเป็นผู้หมดสิทธิได้รับการยกเว้น ๆ นศท.ผู้นั้น จะต้องรายงานตัวให้ผู้กำกับ นศท.สถานศึกษาวิชาทหารของตนได้ทราบเพื่อจำหน่ายและขอถอนการยกเว้น ๆ ต่อไป และจะต้องไปติดต่อเจ้าหน้าที่อำเภอภูมิลำเนาทหาร (สัสดีอำเภอ) ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่หมดสภาพ นศท.เพื่อแจ้งเหตุที่ตนหมดสภาพการเป็น นศท.และหมดสิทธิได้รับการยกเว้น ๆ เพื่อขอรับหมายเรียกเข้ารับการตรวจ

เลือกในปีต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิด ต้องโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓. สิทธิการได้รับการแต่งตั้งยศ

สิทธิการได้รับแต่งตั้งยศของ นศท.นี้ ได้ออกเป็นระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการแต่งตั้งยศผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรของกระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ.๒๕๐๓ โดยสรุปดังนี้ .-

สำเร็จการ ศึกษาวิชาทหาร	สำเร็จวิชาสามัญ	ได้รับยศ	เงื่อนไข
ชั้นปีที่ ๑	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ด้านวิชาซีพีไม่น้อยกว่า ๒ ปีจาก ม.ต้น หรือ เทียบเท่า	ส.ต., จ.ต., จ.ต.	รับราชการทหารกองประจำการครบกำหนดแล้ว
ชั้นปีที่ ๒	ไม่สำเร็จการศึกษาดังกล่าวข้างต้น		
ชั้นปีที่ ๑	ได้รับปริญญา,อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ส.ท., จ.ท., จ.ท.	รับราชการทหารกองประจำการครบกำหนดแล้ว
ชั้นปีที่ ๒	ม.ปลาย, ด้านวิชาซีพีหลักไม่น้อยกว่า ๒ ปีจาก ม.ต้น หรือเทียบเท่า		
ชั้นปีที่ ๓	ไม่สำเร็จการศึกษาดังกล่าวข้างต้น		ขึ้นทะเบียนและนำปลดแล้ว
ชั้นปีที่ ๒	ได้รับปริญญา,อนุปริญญา,ประกาศนียบัตรวิชาซีพีไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา	ส.อ., จ.อ., จ.อ.	รับราชการทหารกองประจำการครบกำหนดแล้ว
ชั้นปีที่ ๓	มัธยมศึกษาตอนปลาย, ด้านวิชาซีพีไม่น้อยกว่า ๓ ปีจาก ม.ต้น หรือ เทียบเท่า		ขึ้นทะเบียนและนำปลดแล้ว
ชั้นปีที่ ๓	ได้รับปริญญา,อนุปริญญา,ประกาศนียบัตรเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา	จ.ส.ต., พ.จ.ต., พ.อ.ต.	ขึ้นทะเบียนและนำปลดแล้ว
ชั้นปีที่ ๔	ไม่ได้รับปริญญา,อนุปริญญา,ประกาศนียบัตรเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา		
ชั้นปีที่ ๔	ได้รับอนุปริญญา, ประกาศนียบัตรเทียบเท่าอนุปริญญา	จ.ส.ท., พ.จ.ท., พ.อ.ท.	ขึ้นทะเบียนและนำปลดแล้ว
ชั้นปีที่ ๔	ได้รับปริญญา, ประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญา	จ.ส.อ., พ.จ.อ., พ.อ.อ.	ขึ้นทะเบียนและนำปลดแล้ว
ชั้นปีที่ ๕	ศึกษาในหลักสูตรปริญญา หรืออนุปริญญาแต่ไม่สำเร็จ		
ชั้นปีที่ ๕	ได้รับปริญญา,อนุปริญญา หรือเทียบเท่าปริญญา หรืออนุปริญญา	ว่าที่ ร.ต.	ขึ้นทะเบียนและนำปลดแล้ว

การขอแต่งตั้งยศทหาร นศท.ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ เมื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการครบกำหนดและปลดเป็นทหารกองหนุนแล้ว จะมีสิทธิ์ได้รับการแต่งตั้งยศตามระเบียบกองทัพที่กำหนดไว้ดังนี้.-

๑. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ และสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ

สำเร็จการศึกษาทางด้านวิชาชีพ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสองปี ต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้น หรือหลักสูตรการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบเท่า เมื่อได้รับราชการในกองประจำการครบกำหนด และปลดเป็นทหารกองหนุน ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว ให้ขอแต่งตั้งยศเป็นสิบตรีได้

๒. ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ และสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญา,อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางด้านวิชาชีพ ซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา เมื่อได้เมื่อได้รับราชการในกองประจำการครบกำหนดและปลดเป็นทหารกองหนุนตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว ขอแต่งตั้งยศเป็น สิบโท ได้ นศท.ผู้มีสิทธิ์ดำเนินการขอรับสิทธิ์ให้ไปติดต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยให้หน่วยทำการขอแต่งตั้งยศให้ดังต่อไปนี้

- แผนกการฝึกกำลังสำรองมณฑลทหารบกหรือจังหวัดทหารบก เฉพาะ นศท.ที่รับการฝึกและสอบได้ที่แผนกการฝึกนั้น ๆ เท่านั้น

- หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (แผนกทะเบียน กองการเตรียมพล) นศท.ที่รับการฝึกและสอบได้วิชาทหารจากสถานศึกษาวิชาทหารทุกแห่ง

- หลักฐาน ที่ นศท.จะต้องนำติดตัวไปแสดงด้วย คือ

๑. สมุดประจำตัวทหารกองหนุน
๒. หนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะที่สอบได้วิชาทหาร
๓. วุฒิการศึกษา เช่น ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร ฯลฯ ใดๆอย่างใดอย่างหนึ่ง
๔. สำเนาทะเบียนบ้าน

๔.สิทธิ์ได้คะแนนเพิ่มเติมเมื่อสอบเข้าโรงเรียนทหาร

นศท.ที่ไปสมัครสอบเข้าโรงเรียนทหารสังกัดกระทรวงกลาโหม ถ้านำหลักฐานการสอบได้วิชาทหารชั้นใดชั้นหนึ่งไปแสดงจะได้คะแนนเพิ่มร้อยละตามระเบียบที่กำหนดให้ ดังนี้.-

๑. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ เพิ่มให้ร้อยละ ๓
๒. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๒ เพิ่มให้ร้อยละ ๔
๓. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๓ เพิ่มให้ร้อยละ ๕
๔. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ เพิ่มให้ร้อยละ ๖
๕. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ ๕ เพิ่มให้ร้อยละ ๗

หลักฐาน ที่จะนำไปแสดงขอคะแนนเพิ่มได้แก่

๑. ใบรับรองการฝึกวิชาทหาร นศท.ไปติดต่อขอได้จากหน่วยที่ นศท.เข้ารับการฝึกวิชาทหาร เช่น นศท.ส่วนภูมิภาคติดต่อขอได้ที่แผนกการฝึกกำลังสำรองมณฑลทหารบก หรือ จังหวัดทหารบก นศท.ส่วนกลางติดต่อขอได้ที่ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (ศูนย์การกำลังสำรอง)
๒. หนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะสอบได้วิชาทหาร ถ้า นศท.ผู้ใดมีอยู่แล้วก็ใช้ถ่ายเอกสารสำเนานำไปแสดงแทนใบรับรองการฝึกวิชาทหารได้

การขอหลักฐาน นศท.ส่วนภูมิภาคซึ่งรู้ตัวและกำหนดตนจะไปสมัครเข้าโรงเรียนทหารใดเมื่อใดแล้ว ก็ควรจะได้ทำการติดต่อขอใบรับรองการฝึกจากแผนกการฝึกกำลังสำรองมณฑลทหารบกเสียก่อนที่จะเดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร ส่วน นศท.ในส่วนกลางก็ควรจะได้ทำการติดต่อขอใบรับรองการฝึกจากศูนย์ฝึกกำลังสำรอง หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ก่อนถึงวันไปสมัครไม่น้อยกว่า ๑ วัน ไม่นับวันหยุดราชการ

ตอนที่ ๑.๔ หน้าที่ สิทธิ ของกำลังพลสำรอง

เรื่องที่ ๑.๔.๑ หน้าที่ กำลังพลสำรอง นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน

หน้าที่ของกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองทุกนาย มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ตามที่ทางราชการกำหนด หากขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงแล้วย่อมจะมีความผิดตามที่ระบุไว้ ดังนั้นจึงควรทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

๑. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน โดยปกติสังกัดจังหวัดทหารบกมีผู้บังคับการจังหวัดทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ คำสั่ง และแบบธรรมเนียมของทหาร คือ

๑.๑ การย้ายประเภทนายทหารสัญญาบัตร แจ้งจังหวัดทหารบกต้นสังกัดก่อนกำหนด ๑๒๐ วัน

๑.๒ การย้ายภูมิลำเนา จะต้องรายงานจังหวัดทหารบกต้นสังกัดก่อนย้ายหรือหลังวันย้ายไม่เกิน ๑๕ วัน

๑.๓ ไปอยู่ต่างภูมิลำเนาชั่วคราว

- ไปต่างจังหวัดตั้งแต่ ๓๐ วันขึ้นไป ต้องรายงานจังหวัดทหารบกต้นสังกัดก่อนวันไปหรือหลังวันไปไม่เกิน ๑๕ วัน

- ไปรายงานตัว ต่อสัสดีอำเภอที่ตนเข้าไปอยู่เพื่อให้รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

- เมื่อจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องทำรายงานขออนุญาตต่อ

จังหวัดทหารบกต้นสังกัด เพื่อขออนุมัติต่อไปตามลำดับ จนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

๑.๔ เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล นำหลักฐานแจ้งต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัด (เพื่อแก้ไขประวัติ)

๑.๕ อุปสมบท รายงาน (ตามแบบรายงาน) วัน, เดือน, ปี, วัด, ตำบล, อำเภอ, จังหวัด ที่จะอุปสมบทก่อนวันอุปสมบทไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑.๖ เมื่อต้องหาคดีอาญา (เว้นคดีขึ้นศาลทหาร) คดีแพ่งหรือคดีล้มละลายต้องรายงานต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัดโดยเร็ว

๑.๗ เมื่อเข้ารับราชการกระทรวงทบวงกรมอื่น (นอกกระทรวงกลาโหม) รายงานจังหวัดทหารบกต้นสังกัดทราบภายใน ๑๕ วัน

ก. เริ่มเข้ารับราชการ

ข. เลื่อนเงินเดือนหรือย้ายตำแหน่ง

ค. ออกจากราชการ

๑.๘ การรายงานตัว รายงานตัวต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัด

ก. ทราบคำสั่งแต่งตั้งยศ แล้วปลดเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุนในโอกาสแรก (เฉพาะ นศท.)

ข. ทันทึที่ออกจากราชการ (ไม่เกิน ๑๕ วัน)

ค. ตรวจร่างกายปีละครั้ง (ตามเวลาที่กำหนด)

ง. แสดงตนต่อเจ้าหน้าที่การเงินปีละครั้งในต้น ต.ค. (เฉพาะผู้มีเบี้ยหวัดหรือบำนาญ)

๑.๙ การรับราชการทหาร

ก. มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารปีหนึ่งไม่เกิน 2 เดือน และมีหน้าที่รับราชการในขณะที่มีราชการพิเศษ

ข. เมื่อมีราชการสงครามหรือประกาศระดมพล หรือประกาศใช้กฎอัยการศึกในเขตท้องที่ซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่ แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพลประกาศใดก็ต้องรีบไปรายงานตนเอง ณ หน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนานั้นทันที

เรื่องที่ ๑.๔.๒ หน้าที่ กำลังพลสำรอง นายทหารประทวน ส.ต. (กองประจำการ) และพลทหารกองหนุน

๑. ย้ายภูมิลำเนาทหาร ผู้ที่ประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหารมาอยู่ในอำเภอที่ตนทำการหาเลี้ยงชีพประจำอยู่ หรือมีถิ่นที่อยู่เป็นหลักฐานย่อมย้ายได้โดยเจ้าตัวจะต้องแจ้งย้ายด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ ๆ ย้ายเข้าไปอยู่ ทั้งนี้ภายใน ๓๐ วัน

๒. ย้ายภูมิลำเนา ผู้ที่จะไปอยู่ต่างตำบลชั่วคราว (หมายถึงย้ายเปลี่ยนตำบลในอำเภอเดียวกัน ต่างอำเภอและต่างจังหวัด) เกินกว่า ๓๐ วัน ต้องแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่หรือกำนันท้องที่ที่ตนมาอยู่ชั่วคราวนั้น ทั้งนี้ภายใน ๓๐ วัน

๓. การเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ผู้ที่เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือทั้งชื่อตัว และชื่อสกุล ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ภายใน ๓๐ วัน ตั้งแต่วันได้รับอนุญาต (สำหรับผู้ที่มิใช่ เบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ต้องนำหลักฐานเสนอจังหวัดทหารบกต้นสังกัดทราบด้วย)

๔. การรายงานตนเมื่อปลดออกจากประจำการ ไปรายงานตัวต่อจังหวัดทหารบกที่ตนสังกัดในโอกาสแรก ถ้ายังไม่ได้รับหนังสือสำคัญทหารนอกประจำการ ต้องรีบไปติดต่อขอรับหนังสือสำคัญทหารนอกประจำการ (แบบ สด.๘) จากสัสดีอำเภอตามภูมิลำเนาทหารทันที

๕. เมื่อมีการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อมหรือระดมพล จะต้องไปให้ทันตามกำหนดไม่หลีกเลี่ยง

๖. การเข้ารับราชการทหาร มีหน้าที่รับราชการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับการทดลองความพร้อม และเมื่อถูกเรียกเข้ารับราชการต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารประจำการ

๗. การย้ายประเภท (เฉพาะผู้ที่มีเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ) เมื่อก่อนจะถึงกำหนดเปลี่ยนจากชั้น ๒ เป็นชั้น ๓ ประมาณ ๑๒๐ วัน ต้องไปแจ้งจังหวัดทหารบกต้นสังกัด เพื่อเปลี่ยนจากการรับเบี้ยหวัดเป็นเบี้ยบำนาญ

๘. สมุดประจำตัวทหารกองหนุน ต้องนำติดตัวอยู่เสมอ และห้ามแยกส่วนใดส่วนหนึ่งของสมุดออก

๙. ทุกครั้งที่มีการย้ายทะเบียนบ้าน ต้องนำสมุดประจำตัวทหารกองหนุนให้เจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอ หรือกิ่งอำเภอบันทึกการย้ายภูมิลำเนาให้ตรงตามทะเบียนบ้าน

๑๐. สมุดประจำตัวและหนังสือสำคัญทหารกองหนุนชำรุด หรือสูญหาย แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ เพื่อขอรับใหม่ภายใน ๓๐ วัน โดยเสียค่าธรรมเนียม ๑๐ บาท

เรื่องที่ ๑.๔.๓ สิทธิ ของกำลังพลสำรองในการเตรียมพล

นอกจากนี้แล้ว กำลังพลสำรองยังมีหน้าที่ที่จะต้องเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร อย่างต่อเนื่อง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้กำลังพลสำรองได้รับการทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการรบตามตำแหน่งหน้าที่ร่วมกับทหารประจำการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่จะทำให้กำลังพลสำรองมีขีดความสามารถดังกล่าวได้นั้น จะต้องได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง และต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร ซึ่งถ้าจะกระทำเช่นนั้นก็จะสร้างความลำบากใจให้กับตัว กำลังพลสำรองเป็นอย่างมาก แต่จะทำอย่างไรเมื่อเราจะต้องเตรียมกำลังไว้ให้พร้อมและเพียงพอที่จะใช้ในการขยายกำลัง เพื่อป้องกันประเทศชาติ เพื่อให้พ้นภัยจากผู้รุกราน

กองทัพบก จึงได้มีแนวความคิดที่จะทำให้กำลังพลสำรอง มีประสิทธิภาพในการรบ มีความพร้อมที่จะเข้ารับการเรียกพลหรือระดมพล เมื่อต้องการได้ภายใน ๗๒ ชั่วโมง และในขณะเดียวกันจะต้องไม่ให้เกิดกระทบกระเทือน หรือสร้างความเดือนร้อนให้กับตัวกำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารมากจนเกินไป ดังนั้นนโยบายการพัฒนาระบบกำลังสำรองวงรอบทศวรรษ จึงได้ถูกกำหนด และได้ทำการเรียกพล ๆ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๔ เป็นต้นมา ตามระบบ ๓ : ๓ : ๔ โดยมีแนวความคิดว่าให้เรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกวิชาทหารเป็นห้วงระยะเวลาสั้นๆ แต่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน จนกระทั่งถึงขั้นการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีระดับสูง ซึ่งที่ผ่านมา ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบกำลังสำรองมีขอบเขตของปัญหาที่กว้างขวาง และเกี่ยวพันกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในและนอก ทบ. ผลจากการวิเคราะห์

ปัญหาพบว่า สาเหตุเกิดจากองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ โครงสร้าง / ความไม่ชัดเจนของการปฏิบัติใน ๕ ระบบย่อย, ความไม่เหมาะสมของหลักการบางประการ ที่ทำให้ระบบขาดความเป็นไปได้ทางยุทธการ, จิตสำนึกของกำลังพลสำรอง และทางด้านงบประมาณ โครงสร้างหน่วยที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงาน ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาระบบกำลังสำรอง รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ จากภายนอก

เพื่อให้กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลทุกคนได้รับความสะดวกมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และลดความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ ให้น้อยที่สุดทางราชการจึงได้กำหนดสิทธิต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรองเมื่อเข้ารับการเรียกพล ดังนี้

๑. การโดยสหายานพาหนะ การเดินทางของกำลังพลสำรอง จากภูมิลำเนาทหารหรือภูมิลำเนาที่ประกอบอาชีพไปรายงานตัว ณ หน่วยเรียกพล หรือ ณ สถานที่ที่ทางราชการกำหนดและการเดินทางกลับภูมิลำเนานั้น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการเรียกพลให้ได้รับสิทธิดังนี้

๑.๑ ยกเว้นค่าโดยสารยานพาหนะ ในการโดนสหายานพาหนะของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ (บขส., รพท.)

๑.๒ ได้รับค่าพาหนะเหมาจ่ายสำหรับการโดยสหายานพาหนะทั้งเที่ยวไปรายงานตัวและกลับภูมิลำเนา โดยในปัจจุบันเป็นดังนี้

- พันตรี , นาวาตรี, นาวาอากาศตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป คนละ ๒๗๐ บาท
- ร้อยตรี, เรือตรี, เรืออากาศตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป คนละ ๒๕๐ บาท
- นายทหารประทวนและพลทหาร คนละ ๒๓๐ บาท

๒. ค่าเลี้ยงดูหรือเบี้ยเลี้ยง

๒.๑ กำลังพลสำรองประเภทพลทหารและส .ต.กองประจำการได้รับค่าเลี้ยงดูหรือเบี้ยเลี้ยงในอัตราของพลทหารประจำการที่ใช้ในปัจจุบัน

๒.๒ กำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ได้รับค่าเลี้ยงดูหรือเบี้ยเลี้ยงเท่ากับเบี้ยเลี้ยงเดินทางของทหารประจำการในชั้นยศเดียวกัน ตามพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

๓. ค่าตอบแทนเงินเดือน กองทัพอจะจ่ายค่าตอบแทนเงินเดือนให้กับกำลังพลสำรองที่มีได้เป็นข้าราชการหรือทำงานในรัฐวิสาหกิจเป็นจำนวนเท่ากับเงินเดือนขั้นต้นของทหารประจำการหรือทหารกองประจำการ ในชั้นยศนั้น ๆ ตามจำนวนวันที่เข้ารับการเรียกพล

๔. สิทธิในเครื่องแต่งกาย กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารและการเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม กองทัพอจะพิจารณาแจกจ่ายเครื่องแต่งกาย ให้ตามความจำเป็น (ปัจจุบันจ่ายชุดฝึกให้คนละ ๒ ชุด) และเมื่อต้องเข้ารับการระดมพลกองทัพอจะจ่ายเครื่องแต่งกายให้เช่นเดียวกับทหารประจำการ

๕. สิทธิในเรื่องการรักษาพยาบาล

๕.๑ กำลังพลสำรองที่เข้ารับการเรียกพล เมื่อเจ็บป่วยในห้วงระยะเวลาดังกล่าวจะได้รับการรักษาพยาบาลเทียบเท่าทหารประจำการ คือ ยกเว้นไม่ต้องเสียค่ายา , ค่าเวชภัณฑ์ และค่าตรวจรักษาพิเศษหรือค่าอาหารคนไข้ หน่วยที่รักษาพยาบาลจะเป็นผู้ขอเบิกค่าอาหารคนไข้ให้เอง ในกรณีที่จะต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลเป็นคนไข้ใน

๕.๒ เมื่อหมดกำหนดระยะเวลาการเรียกพลแล้วหากยังไม่ทุเลาคงได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลต่อไปจนกว่าจะหายหรือไม่มีทางรักษาต่อไป

๖. สิทธิในเงินช่วยเหลือค่าทำศพ กำลังพลสำรองที่เสียชีวิตในระหว่างเข้ารับการเรียกพล กองทัพอจะช่วยเหลือค่าทำศพในวงเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๗. สิทธิในการเลื่อนยศ กำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร, การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพล จะได้รับการพิจารณาเลื่อนยศหรือเลื่อนฐานะให้สูงขึ้น

โดยหลักเกณฑ์การพิจารณาโดยพิจารณาเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม และคำสั่งกองทัพบกซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ๆ สรุปได้ดังนี้.-

๗.๑ เลื่อนยศสูงขึ้นได้ตามลำดับไม่เกินว่าที่ พันตรี, ว่าที่นาวาตรี, ว่าที่นาวาอากาศตรี

๗.๒ ต้องเป็นผู้ได้รับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือเพื่อทดลองความพร้อมอย่างน้อย ๑ ครั้ง (ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน) กับต้องดำรงยศเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่าจำนวนปีที่กำหนด

๗.๓ การเลื่อนฐานะจากนายทหารประทวนกองหนุน เป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ต้องสำเร็จการฝึกวิชาทหารไม่ต่ำกว่าชั้นปีที่ ๓ , สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่าต้องดำรงยศ จ.ส.อ.,พ.จ.อ.หรือ พ.อ.อ. มาแล้วไม่ต่ำกว่า ๒ ปี กับต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่เหล่าทัพกำหนด

-จบบทที่ ๑-

บทที่ ๒

ระบบกำลังสำรอง

ตอนที่ ๒.๑ ระบบกำลังสำรอง

เรื่องที่ ๒.๑.๑ ความหมายระบบกำลังสำรอง

ระบบกำลังสำรอง หมายถึง ระบบย่อยต่าง ๆ รวม ๕ ระบบ ในการพัฒนาระบบกำลังสำรองจะต้องพัฒนาควบคู่กันไปในทุกระบบย่อย จะพัฒนาแต่เพียงระบบใดระบบหนึ่งตามลำพังไม่ได้ ระบบกำลังสำรอง ประกอบด้วย

๑) ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง หมายถึง การดำเนินการคัดเลือกกำลังพลสำรองที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม เพื่อบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยทหารตามลักษณะการใช้กำลังพลสำรอง คือ การเสริมกำลัง ทดแทนกำลังและขยายกำลัง

๒) ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง หมายถึง กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังพลสำรอง

๓) ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง หมายถึง การฝึกกำลังพลสำรองเพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่บรรจุ รวมทั้งให้การศึกษาแก่กำลังพลสำรองตามแนวทางรับราชการทหาร

๔) ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง หมายถึง การปฏิบัติเพื่อดำรงการติดต่อกับกำลังพลสำรอง เพื่อให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการเตรียมพล

๕) ระบบการเรียกพลหรือระดมพล หมายถึง กรรมวิธีในการเรียกกำลังพลสำรองเข้ามารับราชการทหารเป็นการชั่วคราวตามความมุ่งหมายของการเตรียมพล

การจัดตั้งหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (นรต.)

ปัจจุบันกองทัพบก ได้จัดตั้งหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน โดยยุบรวมหน่วยทหาร ๒ หน่วย เข้าด้วยกัน คือ กรมการรักษาดินแดน และ กรมการกำลังสำรองทหารบก ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในระบบกำลังสำรอง ทั้ง ๕ ระบบ ได้แก่ ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง, ระบบผลิตกำลังพลสำรอง, ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง, ระบบควบคุมกำลังพลสำรอง และระบบการเรียกพลหรือระดมพล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เรื่องที่ ๒.๑.๒ การพัฒนาระบบกำลังสำรอง

การพัฒนาระบบกำลังสำรองที่ผ่านมา

๑. ความมุ่งหมาย เพื่อให้ทราบความเป็นมาของการพัฒนาระบบกำลังสำรองที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๑๕ จนถึง ปัจจุบัน

๒. การพัฒนาระบบกำลังสำรองระยะแรก ปี ๑๕ จนถึงปี ๓๓

๒.๑ ปี ๑๕ ได้ออกข้อบังคับ กห.ว่าด้วย การเตรียมพล พ.ศ.๒๕๑๕

นับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาฯ จากนั้นจึงวางแผนทำการเรียกพลฯ ตั้งแต่ปี ๑๖ เป็นต้นมา

๒.๒ ปี ๑๖ - ๑๙ (๔ ปี) ทำการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร ตามโครงการขยายกำลังจัดตั้งหน่วยใหม่ของ ทบ.(พล.ร.๒๐)

๒.๓ ปี ๒๐ - ๒๔ (๕ ปี) ทำการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารเพื่อพัฒนาการฝึกและเสริมกำลังประจำการ (ร้อยฝึก พัน.ร., ม., ป.)

๒.๔ ปี ๒๒ เกิดสถานการณ์ด้านกัมพูชา (โนนหมากมูน) ใน ม.ค.๒๓ จึงมีการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ และใน ต.ค.๒๓ ได้ทำการเรียกพลเพื่อ ทดลองความพร้อมพร้อม สำหรับ พล.หนูน ๑, ๒ ตามแผนยอดฟ้า กำหนด ๒ เดือน จากเหตุการณ์ในปี ๒๒ ทบ .จึงจัดตั้ง พล.ร.หนูน ขึ้นในปี ๒๔ ตามคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ที่ ๑๐๒/๒๔ ลง ๒๙ มิ.ย.๒๔ เรื่อง จัดตั้งหน่วยทหารกองหนุน

๒.๕ ปี ๒๗ ทบ. มีคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ลับ ที่ ๙๐/๒๗ ลง ๑๗ เม.ย.๒๗ เรื่อง นโยบาย ในการพัฒนากองพลหนูน ความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาระบบกำลัง สำรองให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติได้จริงตั้งแต่ยามปกติ ซึ่งได้กำหนดนโยบายการ พัฒนากองพลหนูน (พล.ร.๑๑, ๑๒, ๑๕, ๑๖) ให้มีลักษณะเป็นกองพลทหารราบมาตรฐานอัตราโครงสร้าง ต่อมา ทบ.ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ตามหนังสือ ยก.ทบ. ลับ ที่ กท ๐๔๐๓/๑๗๘๘ ลง ๒๒ ส.ค. ๒๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากองพลหนูน โดยมี ผบ.เสธ.ทบ.ผยก. เป็น ประธาน และคณะกรรมการฯ ชุดนี้ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นมา ๓ คณะ ได้แก่ คณะที่ ๑ รับผิดชอบด้านการจัดหน่วย กำลังพลและยุทธโธปกรณ์ คณะที่ ๒ รับผิดชอบด้านการฝึกศึกษา คณะที่ ๓ รับผิดชอบด้านการพัฒนาระบบกำลังสำรอง ผลการดำเนินการของคณะที่ ๑ และ ๒ ที่ได้นำเสนอ และ ผบ.ทบ.อนุมัติหลักการแล้ว คือ การจัดตั้งหน่วย พล.ร.๑๑, ๑๒ , ๑๕ และ ๑๖ ตามโครงสร้างการจัดหน่วย รวมทั้งการกำหนดการฝึกตั้งแต่ปี ๒๘ - ๓๐ ส่วนคณะที่ ๓ ได้นำเสนอการพัฒนาระบบกำลังสำรองทั้ง ๕ ระบบ ขึ้น ซึ่ง ผบ.ทบ.ได้อนุมัติหลักการ เมื่อวันที่ ๗ พ.ค.๒๙ โดยได้ดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๘ - ๓๐ เช่นกัน สรุปได้ดังนี้

๒.๕.๑ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง กำหนดการผลิต นศท.ให้มีปริมาณที่ เหมาะสมให้ นศท.มีส่วนรับผิดชอบค่าใช้จ่าย เช่น เบี้ยเลี้ยง, ค่าวัสดุ เป็นต้น

๒.๕.๒ ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง แบ่งกำลังพลสำรองเป็น ๓ ประเภท คือ กำลังพลสำรองพร้อมรบ, กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม และกำลังพลสำรองทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวก

๒.๕.๓ ระบบการเรียกพลหรือระดมพล มอบหมายความรับผิดชอบในการ เรียกพล/ระดมพล ให้แก่หน่วย มทบ./จทบ. และหน่วยรับการบรรจุ

๒.๕.๔ ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง กำหนดนโยบายการฝึกกำลังพล สำรองพร้อมรบ, กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ส่วนกำลังพลสำรองทั่วไปให้มีการพบปะเยี่ยมเยียน

๒.๕.๕ ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง กำหนดตำแหน่งในการ บรรจุ กำลังพลสำรองในหน่วยต่างๆ ให้แน่ชัดเป็นแนวทางเดียวกัน

๒.๖ ปี ๒๘ ได้เริ่มให้มีการฝึกระดมพล(ทางเอกสาร) เป็นครั้งแรก โดยฝึกพร้อมกับ การฝึกแก้ปัญหาของโรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ ตั้งแต่ ๕ - ๒๕ ก.ย. ๒๘ ความมุ่งหมายเพื่อ ตรวจสอบข้อมูลและปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ สำหรับจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำของกองทัพบก

๒.๗ ปี ๓๐ ทบ.ได้กำหนด การพัฒนาระบบกำลังสำรองวงรอบทศวรรษ (ปี ๓๐ - ๓๙) โดย ผบ.ทบ. อนุมัติหลักการเมื่อวันที่ ๒๕ ธ.ค.๓๐ นับเป็นการกำหนดปรับนโยบาย วงรอบทศวรรษ ครั้งที่ ๑ สรุปได้ดังนี้

๒.๗.๑ มอบภารกิจให้ พล.ร.๑๑, ๑๒ , ๑๕, ๑๖ และหน่วยที่ใช้อัตราโครงสร้างที่มี กำลังพลสำรองบรรจุ จะต้องเกี่ยวข้องกับกิจการกำลังสำรองของหน่วยเป็นหลัก

๒.๗.๒ กำหนดให้กำลังพลสำรองอยู่ในระบบกำลังสำรองเป็นเวลา ๑๐ ปี

๒.๗.๓ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาระบบกำลังสำรอง (ปี ๓๐ - ๓๙) อย่าง ชัดเจน ให้แก่ พล.ร.หนูน

๒.๗.๓.๑ ชั้นที่ ๑ (ปี ๓๑ - ๓๒) ให้มีความพร้อมรบระดับ กองพัน

๒.๗.๓.๒ ชั้นที่ ๒ (ปี ๓๓ - ๓๔) ให้มีความพร้อมรบระดับ กองพันผสม

๒.๗.๓.๓ ชั้นที่ ๓ (ปี ๓๕ - ๓๙) ให้มีความพร้อมรบ

ระดับ กรมผสม ภายในปี ๓๖ และระดับ กองพลมาตรฐาน ภายในปี ๓๙

๒.๘ **ปี ๓๒ ทบ.ได้จัดตั้งโรงเรียนการกำลังสำรอง**
กรมการกำลังสำรองทหารบกชั้น มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ ณ ที่ตั้ง รร.นส.
ทบ.(เดิม) ในค่ายธนระริชต์ อ.ปราณบุรี จว.ประจวบคีรีขันธ์ และทำการเรียกพล
เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อให้การฝึกศึกษาแก่กำลังพลสำรองในการเลื่อนฐานะ, เลื่อนยศตามแนวทางการรับราชการของ
กำลังพลสำรองใน หลักสูตรระดับผู้บังคับหมู่, ผู้บังคับหมวด, ผู้บังคับกองร้อย, ผู้บังคับกองพัน เหล่า ร., ม., ป.
เป็นหลัก รวมทั้ง เหล่าอื่น ๆ ด้วย

๒.๙ ปี ๓๒ เนื่องจากมีความจำกัดในเรื่องต่าง ๆ ไม่
สามารถดำเนินการได้ครบตาม เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องงบประมาณ ทบ. จึงได้กำหนด
ความเร่งด่วนในการพัฒนาระบบกำลังสำรองขึ้น ซึ่ง ผบ.ทบ.ได้อนุมัติหลักการเมื่อ ๔ พ.ย.๓๒ กำหนด
ความเร่งด่วนในการฝึกศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับแรกให้กับหน่วย ๓ ประเภท คือ พัน.ร.โครง ที่
จัดตั้งแล้วของ พล.ร.หนูน, ร.๒๙ และ พัน.ร.สำรอง ของ กรม ร.หนูน ที่จัดตั้งแล้ว ส่วนหน่วยอื่นๆ
แบ่งเฉลี่ยไปตามความเหมาะสมทางยุทธการ งบประมาณ และปัจจัยอื่นๆ และ **ทำการฝึกหน่วย**
ในระบบกำลังสำรองโดยใช้ระบบ ๓ : ๓ : ๔ ตั้งแต่ ปี ๓๔ เป็นต้นมา

๓. การพัฒนาระบบกำลังสำรอง ปี ๓๔ - ๓๙

เป็นการพัฒนาในวงรอบทศวรรษ ปี ๓๔ - ๔๓ นับเป็นการปรับปรุงนโยบายการพัฒนาฯ ปี
๓๐ - ๓๙ เดิมซึ่งได้ปฏิบัติมาแล้วเป็นเวลา ๓ ปี ถือเป็น การปรับนโยบาย วงรอบทศวรรษ ครั้งที่ ๒ ของ ทบ.
ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมา การฝึกกำลังพลสำรองที่บรรจุในบัญชีบรรจุกำลัง ของหน่วยต่าง ๆ ได้รับการฝึกอย่าง
ต่อเนื่อง จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังพลประจำการได้ในระดับหนึ่ง ตลอดจนได้กำหนดความ
เร่งด่วนในการเรียกพลฯ เข้ารับการฝึกศึกษาแล้ว โดยมีผลกระทบกระเทือนต่ออาชีพของกำลังพลสำรอง
ทำให้เกิดปัญหาการหลีกเลี่ยง การขาดการเรียกพลฯ ของกำลังพลสำรอง ทบ.จึงปรับนโยบายการเรียก
พลเพื่อฝึกวิชาทหาร วงรอบ ๑๐ ปี เสียใหม่ โดยแบ่งวงรอบ ๑๐ ปี เดิมออกเป็น ๓ ช่วง คือ ๓ ปี : ๓ ปี : ๔
ปี (**ระบบ ๓ : ๓ : ๔**) กำลังพลสำรองจะ**อยู่ในบัญชีบรรจุกำลัง ๑๐ ปี** และมีหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ ช่วงที่ ๑ (๓ ปีแรก) จะเป็นช่วงฝึกเพื่อความพร้อมรบ (ฝึก หมู่
ตอน หมวด, กองร้อยและกองพัน ตามลำดับ) จะทำการเรียกพล ฯ เพื่อฝึกเป็นหน่วย ปีละ ๑ ครั้งๆ ละ
๒๑ วันติดต่อกัน ๓ ปี

๓.๒ ช่วงที่ ๒ (๓ ปีต่อมา) กำลังพลสำรองจะเป็นกำลังพลสำรอง
พร้อมรบ จะทำการเรียกพล ฯ เพื่อทบทวนและพัฒนาสัมพันธ์ ปีละ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๒ - ๓ วัน

๓.๓ ช่วงที่ ๓ (๔ ปีสุดท้าย) กำลังพลสำรอง จะเป็นกำลังพลสำรอง
เตรียมพร้อม และจะไม่ทำการเรียกพลฯ อีก เว้นประเทศเข้าสู่ภาวะสงครามหรือภาวะคับขัน

๔. การพัฒนาระบบกำลังสำรอง ปี ๔๓ - ๔๕

ทบ.ได้ยี่ระยะเวลาในการพัฒนาระบบกำลังสำรองตามระบบ ๓ : ๓ : ๔ ไปอีก ๑ บัญชีคือ บัญชี ก. รุ่น
ที่ ๒ เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องมีเวลาดำเนินการตามแนวความคิด ในการพัฒนาระบบกำลังสำรองใหม่
ตามระบบ ๑ : ๑ : ๑ : ๓ ซึ่งได้รับอนุมัติหลักการ เมื่อ ปี ๓๙

๕. การพัฒนาระบบสำรอง ปี ๔๖ เป็นต้นไป

เป็นการพัฒนาในวงรอบทศวรรษ ปี ๔๐ - ๔๙ นับเป็นการปรับปรุงนโยบาย วงรอบทศวรรษ
ครั้งที่ ๓ ของ ทบ. โดยในปี ๓๙ ทบ.ได้อนุมัติแนวความคิดในการปรับปรุงระบบกำลังสำรอง เพื่อใช้เป็น
ขอบเขตแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังสำรอง สรุปสาระสำคัญ มีดังนี้.-

๕.๑ ในห้วงปี ๔๐ - ๔๙ กำหนดเป้าหมายการ

ดำเนินการ เพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ในการใช้กำลังพลสำรอง ๒ ประการ คือ การใช้กำลังพลสำรองเพื่อความพร้อมรบ และเพื่อทดแทนการสูญเสีย สำหรับการใช้กำลังพลสำรองเพื่อขยายกำลังจัดตั้งหน่วยใหม่ จะดำเนินการเมื่อวัตถุประสงค์ ๒ ประการแรกบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจ

๕.๒ การจัดเตรียมกำลังพลสำรอง ใช้ระบบ ๑ : ๑ : ๑ :

๓ เป็นแนวทางและมีโครงสร้างของระบบกำลังพลสำรองทั้ง ๕ ระบบย่อยเช่นเดิม แต่จะมุ่งเน้นในระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรองเป็นหลักสำคัญก่อนที่จะพิจารณาในระบบย่อยอื่น ๆ เพื่อพัฒนาระบบกำลังสำรองให้สามารถหวังผลในการปฏิบัติได้จริงทั้งในการทดแทนกำลังพลประจำการและการขยายกำลังยามสงคราม แบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

- ก) ขั้นตอนที่ ๑ การพัฒนาระบบกำลังสำรองทั้ง ๕ ระบบย่อย อยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้ทางยุทธการและด้านงบประมาณ
- ข) ขั้นตอนที่ ๒ ขยายผลการพัฒนาระบบกำลังสำรองให้เป็นระบบกำลังสำรองอาสาสมัครโดยพัฒนากำลังสำรองให้มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้นทัดเทียมกับกำลังประจำการ ประกอบด้วย

(๑) พัฒนาระบบกำลังสำรองเป็นรายบุคคล โดยดำเนินการศึกษาอบรมให้เลื่อนยศสูงขึ้น ขึ้นในอัตรา ตำแหน่งกำลังสำรอง และกำลังพลประจำการเสริม

(๒) พัฒนาระบบกำลังสำรองเป็นหน่วยระดับกองพัน โดยจัดให้มีการฝึกศึกษา ร่วมกับกำลังพลประจำการตามอัตราส่วนที่กำหนด

เรื่องที่ ๒.๒.๒ การแบ่งประเภทกำลังพลสำรองตามระบบ ๑:๑:๑:๓

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ในการใช้กำลังพลสำรอง กำลังพลสำรองของ ทบ. จะนำมาใช้ในยามสงคราม เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการคือ เพื่อความพร้อมรบ(บรรจุให้เต็มอัตรา), เพื่อทดแทนการสูญเสีย(เป็นหน่วยและเป็นบุคคล) และ เพื่อขยายกำลังในการจัดตั้งหน่วยใหม่ยามสงคราม)

๒. การแบ่งประเภทหน่วยที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังสำรองแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ หน่วยกำลังประจำการ, หน่วยในระบบกำลังสำรอง และหน่วยที่ทำหน้าที่สนับสนุนกำลังพลประจำการเสริม

๒.๑ หน่วยกำลังประจำการ : ได้แก่ หน่วยที่บรรจุกำลังพลในอัตราเต็ม และหน่วยพร้อมรบระดับ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยเป้าหมายในแผนนโยบายการพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพ ปี ๔๐ - ๔๙ กำหนดให้บรรจุเฉพาะกำลังพลประจำการเสริม

๒.๒ หน่วยในระบบกำลังสำรอง : ได้แก่ หน่วยที่ใช้ อจย. ตามระดับความพร้อมรบหรือหน่วยที่ใช้อัตราโครง ซึ่งจะต้องบรรจุกำลังพลสำรองและกำลังพลประจำการเสริม เพิ่มเติมให้ครบอัตราเต็ม (๑๐๐%) โดยตำแหน่ง ร.อ. ลงมาจะบรรจุกำลังพลสำรองและตำแหน่งสูงกว่า ร.อ. ขึ้นไปบรรจุกำลังพลประจำการเสริม ได้แก่ กองพลดำเนินกลยุทธ์ , พล ร.หนูน , นสศ. พร้อมทั้งหน่วยสนับสนุนการรบและสนับสนุนการช่วยรบตามสัดส่วนตามแผนโครงสร้างกองทัพไทย ยกเว้น หน่วยกำลังประจำการและหน่วยที่ทำหน้าที่สนับสนุนกำลังพลประจำการเสริม

๒.๓ หน่วยที่ทำหน้าที่สนับสนุนกำลังพลประจำการเสริม : ได้แก่ หน่วยที่ใช้ อจย. / อจก. หน่วยเหล่านี้เมื่อเกิดภาวะไม่ปกติ งานตามหน้าที่ในปัจจุบันจะลดน้อยลงและต้องปรับลดอัตรากำลังพลเหลือเท่าที่จำเป็น ส่วนที่เหลือจะจัดเป็นกำลังพลประจำการเสริม เพื่อนำไปบรรจุให้แก่หน่วยในระบบกำลังสำรอง และหน่วยกำลังประจำการ หน่วยประเภทนี้ได้แก่ หน่วยในส่วนบัญชาการ, หน่วยในส่วนภูมิภาค, หน่วยในส่วนการศึกษา, หน่วยในส่วนช่วยการพัฒนาประเทศ และหน่วยในส่วนส่งกำลังบำรุง

รวมทั้งหน่วยอื่น ๆ ที่ปฏิบัติภารกิจหลักในยามปกติ และสามารถสนับสนุนกำลังพลประจำการเสริมได้ในยามสงคราม

๓. การแบ่งประเภทกำลังพลสำรองตามระบบ ๑:๑:๑:๓ จะแบ่งเป็น ๔ ประเภทคือ

๓.๑ **กำลังพลสำรองขั้นต้น** คือ กำลังพลสำรองที่เข้าสู่ระบบฯ เป็นปีแรก ซึ่งจะได้รับ การบรรจุลงในตำแหน่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามบัญชีบรรจุกำลังของหน่วย และได้รับการฝึกให้มีความรู้ ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งได้รับการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีในระดับกองร้อยและระดับกอง พันร่วมกับหน่วยต้นสังกัด

๓.๒ **กำลังพลสำรองพร้อมรบ** คือ กำลังพลสำรองที่เข้าสู่ระบบฯ เป็นปีที่ ๒ เมื่อมี การระดมพล กำลังในส่วนนี้จะถูกนำไปบรรจุให้ครบตามอัตราเต็มของหน่วยร่วมกับกำลังประจำการและ กำลังพลประจำการเสริม เพื่อให้หน่วยมีความพร้อมที่จะเข้าปฏิบัติภารกิจในยามสงคราม

๓.๓ **กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม** คือ กำลังสำรองที่เข้าสู่ระบบฯ เป็นปีที่ ๓ หรือ กำลังพลสำรองพร้อมรบที่อยู่ในระบบครบ ๒ ปีแล้ว กำลังพลในส่วนนี้จะบรรจุเป็นตัวอะไหล่ของกำลัง สำรองพร้อมรบ และเป็นกำลังทดแทน

๓.๔ **กำลังพลสำรองทั่วไป** คือ กำลังพลสำรองที่เข้าสู่ระบบฯ เป็นปีที่ ๔, ๕ และ ๖ หรือกำลังพลสำรองพร้อมรบที่อยู่ในระบบครบ ๓ ปีแล้ว กำลังพลส่วนนี้จะอยู่ในส่วนกำลังทดแทน และ หน่วยทางบัญชี ตามแผนระดับสรรพกำลัง เมื่อมีการระดมกำลังพล

เรื่องที่ ๒.๒.๓ แนวทางการปฏิบัติที่สำคัญของ ๕ ระบบย่อย

แนวทางการปฏิบัติที่สำคัญของ ๕ ระบบย่อย : สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง :

๔.๑.๑ การบรรจุ : กำหนดให้ตำแหน่ง พลทหารและตำแหน่งชั้นยศ ส.ต. ถึง ร.อ. บรรจุกำลังพลสำรอง เว้นตำแหน่งที่ต้องการผู้มีความชำนาญพิเศษและไม่เกี่ยวกับการรบโดยตรง เช่น นายทหารพระธรรมนูญ, นายแพทย์, นายทหาร, การเงิน เป็นต้น ส่วนตำแหน่งชั้นยศสูงกว่า ร.อ. ขึ้นไป ให้ บรรจุกำลังพลประจำการเสริม

๔.๑.๒ การใช้กำลังพลสำรอง : ได้กำหนดการใช้กำลังพลสำรองตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

- เพื่อความพร้อมรบ :

ใช้กำลังพลสำรองพร้อมรบบรรจุให้กับหน่วยที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกกำลังพล สำรองนั้น

- เพื่อทดแทนการสูญเสีย :

- ใช้กำลังสำรองเตรียมพร้อมที่ผ่านการฝึกจากหน่วยฝึกกำลังพลสำรองแต่ละกอง พลบรรจุให้กับ ร้อย.กทท.พล.

- ใช้กำลังพลสำรองขั้นต้นและกำลังพลสำรองเตรียมพร้อมที่เหลือจากการ สนับสนุนให้กับ ร้อย.กทท.พล.แล้ว บรรจุให้กับ พัน.กทท.ทภ.

- เพื่อขยายกำลังและจัดตั้งหน่วยใหม่ : ใช้กำลังพลสำรองทั่วไปไม่เกิน ๓ รุ่นปี บรรจุ ให้กับ ศฝ.กทท.ทภ., พัน.ร.สำรอง และหน่วยอื่น ๆ ของ พล.ร.หนุณ (หน่วยทางบัญชี)

ส่วนกำลังพลสำรองทั่วไปที่เหลือจะจัดทำบัญชีบรรจุกำลังให้กับหน่วยจัดตั้งใหม่ยามสงคราม นอกแผนการระดมสรรพกำลังจนกว่าจะปลดพ้นจากราชการทหาร ตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร (เมื่ออายุ ครบ ๔๕ ปีบริบูรณ์)

๔.๑.๓ การจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง : กำลังพลสำรองตามระบบ ๑:๑:๑:๓ ที่ถูก

เรียกพลเข้ามาในแต่ละรุ่น **จะอยู่ในระบบเป็นเวลา ๖ ปี** ซึ่งจะต้องจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและการใช้กำลังพลสำรอง โดยบัญชีบรรจุกำลังจะเรียกว่า “บัญชี (๑, ๒, ๓, ๔ ตามประเภทของกำลังพลสำรอง) / ปี พ.ศ. ที่จะทำบัญชีหรือถูกเรียกพลเข้ามาในครั้งแรก “ เช่น

- ในปีที่ ๑ ของระบบ : สมมติว่ากำลังพลสำรองรุ่นนี้ถูกเรียกพลเข้ามาครั้งแรกในปี ๔๗ บัญชีบรรจุกำลังจะเรียกว่า “บัญชี ๑/๔๗“ มีสถานะเป็นกำลังพลสำรองขั้นต้น ระยะเวลา ๑ ปี หน่วยจัดทำบัญชีฯ คือ หน่วยในระบบกำลังสำรองที่ทำหน้าที่ฝึกกำลังพลสำรองนั้น (หน่วยฝึกฯ)

- ในปีที่ ๒ ของระบบ : กำลังพลสำรองใน “บัญชี ๑/๔๗“ จะถูกจัดเป็น “บัญชี ๒/๔๗“ เปลี่ยนสถานะเป็นกำลังพลสำรองพร้อมรบ ระยะเวลา ๑ ปี หน่วยจัดทำบัญชีฯ คือ หน่วยฝึกฯ เดิม เพื่อนำไปบรรจุให้ครบตามอัตราเต็มของหน่วย ร่วมกับกำลังประจำการ และกำลังพลประจำการเสริม ซึ่งถือว่าเป็นกำลังพลสำรองที่พร้อมที่จะทำการรบได้เมื่อประกาศระดมพล

- ในปีที่ ๓ ของระบบ : กำลังพลสำรองใน “บัญชี ๒/๔๗“ จะถูกปรับเป็น “บัญชี ๓/๔๗“ เปลี่ยนสถานะเป็นกำลังพลสำรองเตรียมพร้อมระยะเวลา ๑ ปี หน่วยจัดทำบัญชีฯ คือ กองพล และ ทภ.เพื่อบรรจุให้กับ ร้อย.กทท.พล. และ พัน.กทท.ทภ.

- ในปีที่ ๔ ของระบบ : กำลังพลสำรองใน “บัญชี ๓/๔๗“ จะถูกปรับเป็น “บัญชี ๔/๔๗“ เปลี่ยนสถานะเป็นกำลังพลสำรองทั่วไป อยู่ในบัญชีเป็นระยะเวลา ๓ ปี (ปีที่ ๔, ๕ และ ๖) หน่วยจัดทำบัญชีฯ คือ พล.ร.หนุน และ ทภ. เพื่อบรรจุให้กับพัน.ร.สำรอง, หน่วยทางบัญชีของ พล.ร.หนุน และ ศฝ.กทท.ทภ.

- เมื่อครบ ๖ ปีแล้ว ถือว่าพ้นจากกำลังพลสำรองในระบบ ๑:๑:๑:๓ จะมีสถานะเป็นกองหนุนของ ทบ.ตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร โดยจะจัดทำเป็นบัญชีบรรจุกำลังให้กับหน่วยจัดตั้งใหม่ยามสงคราม จนกว่าจะพ้นราชการ (อายุครบ ๔๕ ปีบริบูรณ์)

- สำหรับกำลังพลสำรองรุ่นอื่น ๆ ที่ถูกเรียกพลเข้ามาในแต่ละปี จะมีการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังในลักษณะเดียวกัน

- ในการจัดทำบัญชีบรรจุกำลังดังกล่าว จะทำให้ทราบว่า กำลังพลสำรองในแต่ละบัญชี เป็นกำลังพลสำรองในประเภทใด, ถูกเรียกพลเข้ามาครั้งแรกเมื่อไร หน่วยใดเป็นผู้จัดทำบัญชี และจะใช้บรรจุอยู่ในหน่วยใด

๔.๒ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง :

กำลังพลสำรองจะมีแหล่งที่มาดังนี้

- กำลังพลสำรองประเภท น. และ ส. ได้มาจาก นศท.ที่จบ รด.ปี ๓, ๔ และ ๕ ดังนี้

อัตราชั้นยศ	ร.ต. – ร.อ.	มาจากผู้จบ รด.ปี ๕
อัตราชั้นยศ	จ.ส.อ.	มาจากผู้จบ รด.ปี ๔
อัตราชั้นยศ	ส.อ.	มาจากผู้จบ รด.ปี ๓

- กำลังพลสำรองประเภทพลทหารได้มาจาก ส.ต./พลทหารกองประจำการที่เข้ารับราชการจนครบตามที่ทางราชการกำหนดแล้วปลดเป็นกองหนุน ประเภท ๑ ชั้นที่ ๑

๔.๓ ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง :

ตามระบบ ๑:๑:๑:๓ ได้กำหนดการฝึกของกำลังพลสำรองแต่ละประเภทไว้ดังนี้

๔.๓.๑ กำลังพลสำรองขั้นต้น : จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมเฉพาะหน้าที่ตาม

ตำแหน่งที่ตนเองบรรจุ ไม่น้อยกว่า ๘๐ ชม. หรือตามจำนวนที่เหล่าสายวิทยาการเห็นว่าเหมาะสม โดยหน่วยกำลังรบและสนับสนุนการรบทุกหน่วยทุกพื้นที่ มทบ./จทบ. เป็นผู้ฝึกอบรมและบันทึกผล ไม่ว่ากำลังพลสำรองเหล่านั้นจะสังกัดหน่วยใด ซึ่งจะทำให้กำลังพลสำรองสามารถศึกษาอบรมตามตำแหน่งของ

ตนได้ ไม่ว่าจะไปประกอบอาชีพหรือศึกษาที่จังหวัดใด ก็ตาม การอบรมดังกล่าวกระทำเฉพาะวันเสาร์ – วันอาทิตย์ ต่อจากนั้นกำลังพลสำรองจะเข้าร่วมรับการฝึกเป็นหน่วยยุทธวิธีระดับกองร้อย กับหน่วยที่ตนเองสังกัดประมาณห้วง ก.ย. – ต.ค. รวมทั้งการฝึกภาคกองพันในห้วง มี.ค. – เม.ย. ซึ่งอาจรวมถึงการฝึก และตรวจสอบเป็นหน่วยกองพันผสมที่ ศฝยว.ทบ. ตามวงรอบการฝึกประจำปีของ ทบ.ด้วยหากหน่วยต้นสังกัดถูกกำหนดให้เข้าทำการตรวจสอบในปีนั้น ๆ

๔.๓.๒ กำลังพลสำรองพร้อมรบ จะเข้ารับการฝึกวิชาทหาร พัฒนาสัมพันธ์หรือทดสอบความพร้อมรบเป็นเวลาไม่เกิน ๓ วัน(ในห้วงเสาร์ – อาทิตย์) ณ หน่วยฝึกกำลังพลสำรอง/หน่วยรับการบรรจุที่ตนเองสังกัด (หน่วยฝึกกำลังพลสำรองพร้อมรบ)

๔.๓.๓ กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม จะเข้ารับการฝึกวิชาทหาร พัฒนาสัมพันธ์ หรือทดสอบความพร้อมรบเป็นเวลาไม่เกิน ๓ วัน(ในห้วงเสาร์ – อาทิตย์) ณ หน่วยรับการบรรจุของ พัน.ร. สำรอง และหน่วยอื่น ๆ ของพล.ร.หนุ่ น รวมทั้งหน่วยกำลังทดแทน (ร้อย.กทท.พล., พัน.กทท.ทภ. และ ศฝ.กทท.ทภ.) ผู้รับผิดชอบดำเนินการฝึก

(ก) กองพล ดำเนินการฝึกอบรม ร้อย.กทท.พล.

(ข) กองทัพภาค ดำเนินการฝึกอบรม พัน.กทท.ทภ.

(ค) เหล่า / สายวิทยาการ ร่วมกับ มทบ./จทบ. ดำเนินการฝึกอบรมกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ภายหลังจากสนับสนุนให้กับหน่วยกำลังทดแทนแล้ว

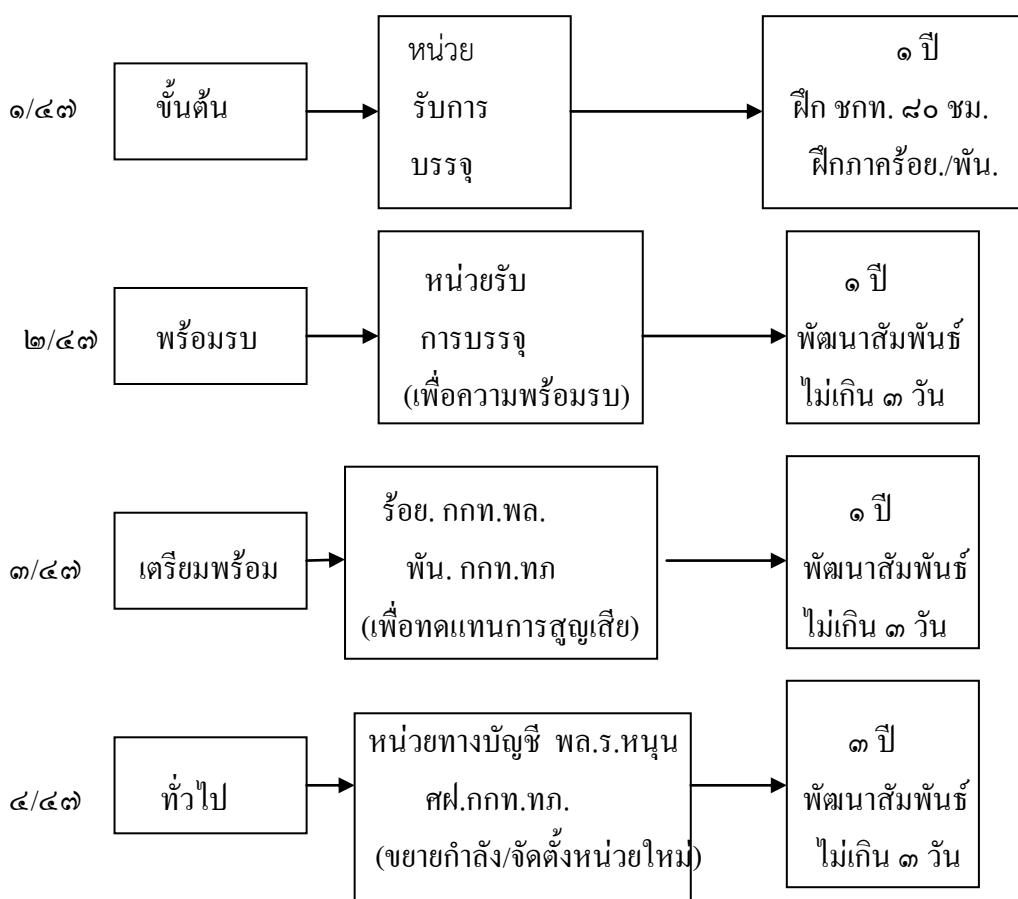
๔.๓.๔ กำลังพลสำรองทั่วไปจำนวน ๓ รุ่นปี จะเข้ารับการฝึกวิชาทหาร พัฒนาสัมพันธ์ หรือทดสอบความพร้อมรบเป็นเวลาไม่เกิน ๓ วัน(ในห้วงเสาร์ – อาทิตย์) ณ หน่วยรับการบรรจุที่ตนเองสังกัด (หน่วยทางบัญชี ของ พล.ร.หนุ่ น และ ศฝ.กทท.ทภ.) ผู้รับผิดชอบดำเนินการฝึก

(ก) พล.ร.หนุ่ น ดำเนินการฝึกอบรม หน่วยทางบัญชี ของหน่วยตามโครงสร้างของกองพล

(ข) กองทัพภาค ดำเนินการฝึกอบรม ศฝ.กทท.ทภ.

(ค) เหล่า / สายวิทยาการ ร่วมกับ มทบ./จทบ. ดำเนินการฝึกอบรมกำลังพลสำรองทั่วไปในแต่ละรุ่นปี ภายหลังจากสนับสนุนให้กับหน่วยทางบัญชี ของ พล.ร.หนุ่ น และ ศฝ.กทท.ทภ. แล้ว

การฝึกศึกษาตามระบบ ๑:๑:๑:๓

๔.๔ ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

- กำลังพลสำรองขั้นต้น, กำลังพลสำรองพร้อมรบ, กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม และกำลังพลสำรองทั่วไป ๓ รุ่นปี หน่วยรับการบรรจุจะต้องรับผิดชอบดำเนินการควบคุมโดยต่อเนื่องด้วย การติดต่อทางเอกสารเป็นประจำตามระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งเชิญกำลังพลสำรองมาร่วมในกิจกรรมของหน่วยในโอกาสต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี
- กำลังพลสำรองทั่วไปที่เหลือ มทบ./จทบ. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการควบคุมทางบัญชี รวมทั้งจัดให้มีการพบปะเยี่ยมเยียน และตรวจสอบสภาพกำลังพลสำรองในความรับผิดชอบเป็นประจำทุกปี

๔.๕ ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และกรรมวิธีการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการเรียกพลฯ ให้มีความรวดเร็ว เพื่อให้กำลังพลสำรองมารายงานตัวได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดรวมทั้งประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงขัดขืนการเรียกพลฯ ให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยให้มีการเรียกพล หรือระดมพล ตามความมุ่งหมาย ดังนี้.-

๔.๕.๑ การเรียกพลเพื่อตรวจสอบหรือฝึกวิชาทหารใช้กับกำลังพลสำรองขั้นต้น

๔.๕.๒ การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมหรือการระดมพล ใช้กับกำลังพลสำรองพร้อมรบ, กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม และกำลังพลสำรองทั่วไป จำนวน ๓ รุ่นปี ครั้งละไม่เกิน ๓ วัน

๔.๕.๓ การเรียกพลฯ หรือระดมพลในยามสงคราม ใช้กับกำลังพลสำรองทุกประเภท รวมทั้งกำลังพลสำรองทั่วไปที่ออกจากระบบ ๑:๑:๑:๓ ไปแล้ว

เรื่องที่ ๒.๒.๕ กำลังพลสำรองเลื่อนยศ-ฐานะ

กำลังพลสำรองเลื่อนยศ-ฐานะ การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร กำหนด ๓๐ วัน

ความมุ่งหมาย

- ก. เพื่อให้กำลังพลสำรองได้เข้ารับการศึกษาดูตามแนวทางรับราชการของกำลังพลสำรอง
- ข. เพื่อให้กำลังพลสำรอง ได้รับการเลื่อน ยศ – ฐานะ สูงขึ้นสอดคล้องกับตำแหน่งในบัญชีบรรจุกำลัง
- ค. เพื่อให้หน่วยเรียกพลฯ มีกำลังพลที่มีชั้นยศเหมาะสม ให้กับหน่วยรับการบรรจุได้อย่างครบถ้วน
- ง. เพื่อให้เป็นขวัญและกำลังใจ แก่กำลังพลสำรองที่เคยผ่านการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร
- จ. เพื่อให้กำลังพลสำรองมีโอกาสดูรับการเพิ่มพูนความรู้ทางทหาร ให้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ในชั้นยศที่ได้รับการแต่งตั้ง

การดำเนินการ ทบ.เรียกกำลังพลสำรองที่มีภูมิลำเนาทหารในเขตพื้นที่ ทภ.๑ – ๔ เข้ารับการฝึกศึกษาในหลักสูตรตามแนวทางรับราชการของกำลังพลสำรอง ณ รร.กสร.ศสร ค่ายธนะรัชต์ อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ มีกำหนด ๓๐ วัน กำลังพลสำรองที่มีความสมัครใจเข้ารับการศึกษ จำนวนประมาณ ๔๐๐ – ๕๐๐ นายต่อปี

การปฏิบัติ รร.กสร.ศสร. รับผิดชอบและดำเนินการจัดการศึกษา หลักสูตรการศึกษาตามแนวทางรับราชการของกำลังพลสำรอง ตามหลักสูตรที่กำหนด

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษ

๑. หลักสูตรเลื่อนฐานะกำลังพลสำรองนายทหารประทวนกองหนุนเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน

- ก) เป็นนายทหารประทวนกองหนุนชั้นยศสิบเอกขึ้นไป ต้องมีวุฒินุปรียญ หรือ เทียบเท่าขึ้นไป และดำรงยศนับจากคำสั่งแต่งตั้งครั้งแรก ไม่น้อยกว่า 2 ปี ส่วน ผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปรียญหรือเทียบเท่า ต้องมียศ จ่าสิบเอกและดำรงยศ ดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี
- ข) มีความสามารถในตำแหน่งหน้าที่และไม่ใช่ผู้มีร่างกายพิการทุพพลภาพ
- ค) มีความประพฤติเรียบร้อยไม่เคยประพฤติตนเป็นที่เสื่อมเสียหรือกระทำ ความผิด ต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาเว้นแต่ความผิดอันต้องระวางโทษ ไม่เกิน ๑ ปี หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

๒. หลักสูตร ผู้บังคับหมวด

- ก) เป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ดำรงยศ ว่าที่ ร.ต.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับตั้งแต่คำสั่ง แต่งตั้งครั้งแรก
- ข) จะต้องแสดงความสามารถในตำแหน่งหน้าที่ได้ผลสมความมุ่งหมายของทางราชการ
- ค) ในระหว่างเป็นทหารกองหนุนไม่เคยประพฤติตนเสียหายร้ายแรง

๓. หลักสูตร ชั้นนายร้อย

- ก) เป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ดำรงยศ ว่าที่ ร.ท.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี
- ข) จะต้องแสดงความสามารถในตำแหน่งหน้าที่ได้ผลสมความมุ่งหมายของทางราชการ
- ค) ในระหว่างเป็นทหารกองหนุนไม่เคยประพฤติตนเสียหายร้ายแรง

๔. หลักสูตร ชั้นนายพัน

- ก) เป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ดำรงยศ ว่าที่ ร.อ.มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี
- ข) จะต้องแสดงความสามารถในตำแหน่งหน้าที่ได้ผลสมความมุ่งหมายของทางราชการ
- ค) ในระหว่างเป็นทหารกองหนุนไม่เคยประพฤติตนเสียหายร้ายแรง

----- (จบบทที่ ๒) -----